

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Sport in nauwe schoentjes

FiguranDten
Benoit Siméons,
een bevlogen ballonvaarder

De Groene Gordel wordt
toeristische attractie van formaat

Overijse in de Grote Oorlog

Vlamingen doen zichzelf onrecht aan

De spanning stijgt in de rand rond Brussel en speciaal in het Pajottenland waar de 'harde kern' huist van de gemeentelijke mandatarissen die aandringen op de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde voor de Europese verkiezingen van 13 juni 2004.

Met argusogen wordt her en der de strijd gevolgd die het merendeel van de burgemeesters en gemeentebesturen in het arrondissement Halle-Vilvoorde voert om, zoals Willy Dewaele, de liberale burgemeester van Lennik het noemt, 'veertig jaar onrecht ongedaan te maken'.

Waarover gaat het? Voor de komende Europese verkiezingen kunnen Franstalige partijen als vanouds lijsten indienen en stemmen werven in de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde (BHV). Hoewel het arrondissement Halle-Vilvoorde volwaardig en exclusief Nederlandstalig is, kunnen de kiezers er toch op Franstalige lijsten stemmen. Of omgekeerd: kunnen Franstalige partijen stemmen ronselen in Vlaanderen.

De niet-splitsing van de kieskring BHV is een oud zeer bij de Vlaamse beweging die al jaren vergeefs aandringt op die splitsing. In de aanloop naar de federale verkiezingen kregen de pleitbezorgers van de splitsing een flinke duw in de rug toen het Arbitragehof in mei vorig jaar besliste dat de kieskring BHV moet worden gesplitst uiterlijk vier jaar na de coöptatie van de nieuwe senatoren. Zo trok het Arbitragehof de lont uit een communautair kruisvat dat ten laatste in 2007 zou ontploffen.

Alleen lippendienst

De paarse regering Verhofstadt II die vorige zomer aantrad, ging het probleem uit de weg en schoof het door naar een Forum dat straks de communautaire knelpunten moet oplossen. De burgemeesters van het arrondissement Halle-Vilvoorde voelden zich gepakt en eisten nagenoeg unaniem dat de splitsing gerealiseerd zou zijn voor de Europese verkiezingen van 13 juni 2004. Bij niet-splitsing weigeren de gemeenten lijsten met stemgerechtigden op te stellen voor de Europese verkiezingen, wat er dus op neerkomt dat ze die verkiezingen boycotten.

Op goed drie maanden voor die verkiezingen zit het dossier muurvast. Het laatste sprankeltje hoop verdween toen de kamer van volksvertegenwoordigers eind januari amendementen van N-VA-er Geert Bourgeois wegstemde om

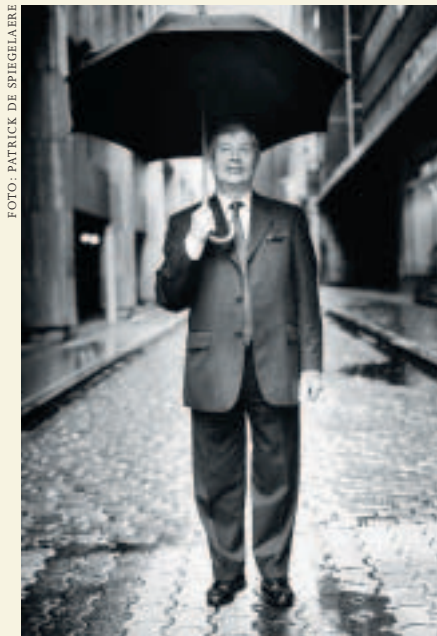
via de kieswet het kiesarrondissement BHV te splitsen. Samen met alle Franstalige partijen stemden VLD, SPA en Spirit tegen. Ook liberalen, socialisten en spiritisten uit Halle-Vilvoorde stemden tegen, onthielden zich of bleven 'strategisch' afwezig. Hadden al die Vlaamse volksvertegenwoordigers die de splitsing zo graag met de lippen belijden 'ja' gestemd, dan was die splitsing nu een feit!

Overheid zwaar in de fout

Vlaams minister van Binnenlandse Zaken Paul Van Grembergen maakt er geen geheim van dat een snelle splitsing momenteel uitgesloten is. Hij heeft daarom direct en indirect zijn sympathie betuigd met de voorgenomen boycotactie van de burgemeesters. Direct door onomwonden te laten weten dat hij niet zal optreden tegen de mandatarissen van de Vlaamse gemeenten die de EU-verkiezingen boycotten. Indirect door een brief te sturen naar alle 308 Vlaamse gemeentebesturen waarin hij hen uitdrukkelijk vraagt de burgemeesters en schepenen van Halle-Vilvoorde bij te treden in 'hun rechtmatige politieke eis tot splitsing van de kieskring BHV'. Hallo Willy Dewaele? 'Die oproep steekt ons een hart onder de riem. De steunbetuigingen stromen binnen. Ook het vooruitzicht dat Van Grembergen de gemeentelijke mandatarissen niet zal straffen is een opsteker. Federaal minister van Binnenlandse Zaken Patrick Dewael (de vorige Vlaamse minister-president) kan de burgemeesters wel nog sanctioneren omwille van burgerlijke ongehoorzaamheid, maar ook dat schrikt ons niet af en houdt ons niet tegen. Het verwijt van

burgerlijke ongehoorzaamheid houdt immers helemaal geen steek. Het is veeleer de federale overheid die zwaar in de fout gaat door de kieswet niet in overeenstemming te brengen met de grondwet. Die schande sleept al 40 jaar aan terwijl de regering in een mum van tijd wel een wet kan laten goedkeuren om opnieuw autoraces mogelijk te maken in Francorchamps. Hier is duidelijk sprake van een gebrek aan federale loyaliteit.'

Johan Cuppens

Paul Van Grembergen

Splitting of bilingual Brussels-Halle-Vilvoorde constituency shelved

The continued existence of the bilingual Brussels-Halle-Vilvoorde constituency - allowing voting for Walloon and French/Brussels candidates in Flemish Halle-Vilvoorde - is a thorn in the flesh of most municipal executives in the regions. They are of the opinion that this situation does not fit in with the constitutional subdivision of Belgium into language territories. They want to boycott the European elections in June to lend force to their demand for a split. Flemish Minister for Internal Affairs Paul Van Grembergen has announced that he will take no action against the municipal executives.

inhoud

maart 2004 nr. 3

Sport in nauwe schoentjes (I) 4

Iedereen heeft de mond vol over het belang van sport, maar sportclubs die moeten instaan voor sportbeoefening, krijgen zo weinig middelen dat ze mosselsoupers moeten organiseren om de touwtjes aan elkaar te knopen.

Leven en welzijn in de rand (II) 8 Goed dat er vrijwilligers zijn

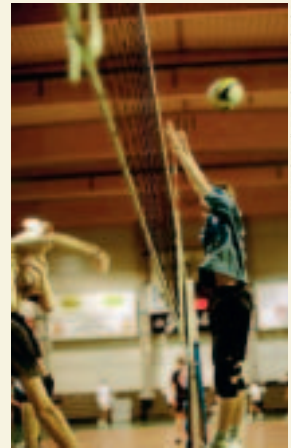

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

FiguranDten 10

Benoit Siméons uit Sint-Genesius-Rode was acht jaar toen hij zijn eerste ballonvaart maakte. Hij doet nu geregeld mee aan internationale wedstrijden en richtte een eigen bedrijf op - de European Balloon Corporation - dat onder meer luchtdopen organiseert.

Met Kodiel opnieuw zin krijgen in het leven 12

Het eerste provinciaal milieuraapport (4) 22 Vlaams-Brabant niet zo'n welriekende dreef

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

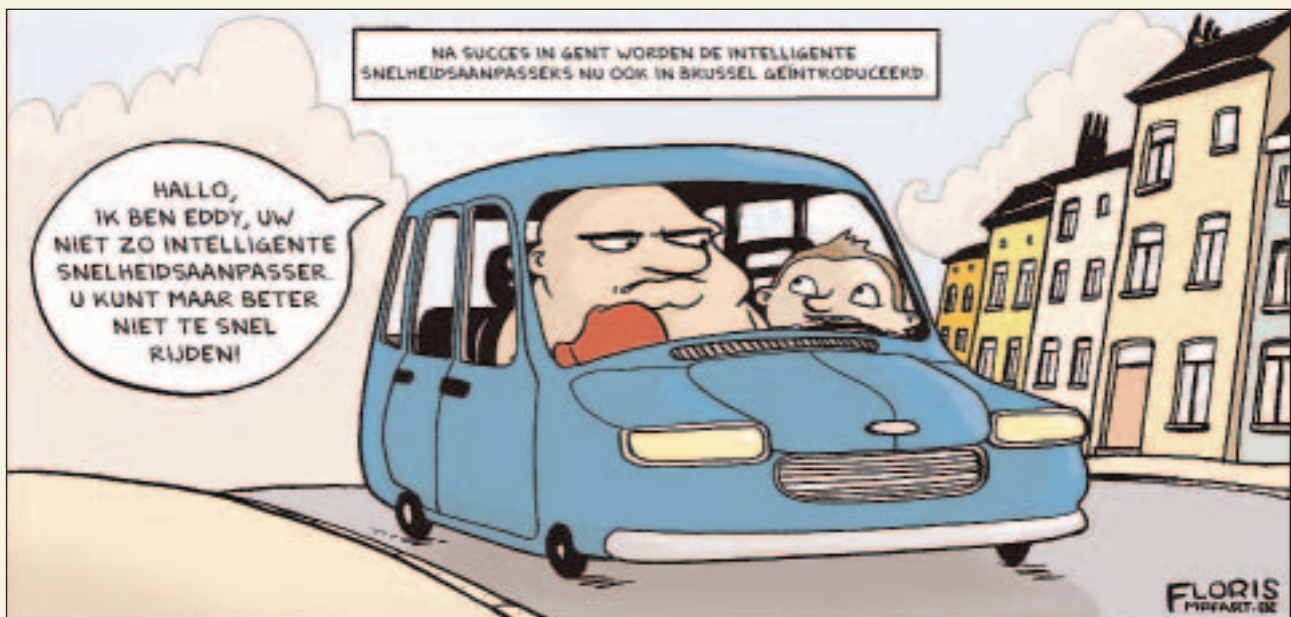

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Toeristisch beleidsplan Groene Gordel 26 Op een steenworp van Brussel wacht een andere wereld

en ook nog Van Asse tot Zaventem 6 Zonder omwegen 24
Van huizen en tuinen 25 RestauranDt 28 Gemengde gevoelens 32

Floris' kijk op de leuke kant van de rand

Met 479 euro subsidie per jaar spring je niet ver

Het maatschappelijk belang van sportclubs is niet te onderschatten. Sport is niet alleen goed voor de gezondheid, ze heeft ook een opvoedkundige waarde, helpt bij integratie en verhoogt de levenskwaliteit. Maar diezelfde clubs die daarvoor instaan, kampen met een ernstig tekort aan lesgevers en vrijwilligers. Bovendien laat de sportaccommodatie vaak te wensen over en ontbreekt het aan voldoende financiële middelen, zo blijkt uit een recente studie van Bloso, waarin 2.480 sportclubs en 305 gemeenten werden doorgelicht.

Een grootscheepse bevraging van Vlaamse sportclubs, gemeenten en schepenen van sport resulteerde in liefst 72 aanbevelingen van Bloso aan het Vlaams Parlement. 'Het meest stonden we te kijken van de gebrekkige sportinfrastructuur', zegt André Van Lierde, directeur sportpromotie bij Bloso. 38% van de sportclubs klaagt over een tekort aan sportinfrastructuur. Bij competitiesportclubs loopt dit tekort zelfs op tot 45%. Ook de Vlaamse sportschepenen bevestigen deze tendens; 39,9% zegt een structureel tekort te hebben aan overdekte sportinfrastructuur en 31% heeft een tijdelijk tekort aan overdekte accommodatie. Ook in de rand is de situatie niet anders.

Van Lierde wijt dit aan een gebrek aan financiële middelen en aan het feit dat veel gemeentebesturen andere prioriteiten stellen dan sport. 'De vorige Vlaamse minister van Sport, Guy Vanhengel (VLD), lanceerde de campagne 'Zet sport op één', waarmee hij het budget voor sport op de Vlaamse begroting wilde optrekken van 0,4% naar 1%. Dat is ruim een verdubbeling van de beschikbare middelen, maar nog niet voldoende. Neem alleen al de infrastructuur. In de jaren zeventig rezen de sportcomplexen als paddestoelen uit de grond. Die gebouwen beginnen nu te verouderen en zijn aan vernieuwing toe.'

De ramen dienen als spiegel

Vroeger beschikte Bloso zelf over twee tot drie miljard oude Belgische frank voor sportinfrastructuur. 'Dat bedrag is geschrapt en zit tegenwoordig in een investeringsfonds waarover de gemeenten zelf beslissen hoe zij dat gebruiken', zegt Van Lierde. 'Voor de meeste gemeentelijke mandatarissen is sport nooit een prioriteit geweest.'

De volleybalclub van Schepdaal voelt het accommodatiegebrek bij elke training en bij een bekerwedstrijd is het puzelen geblazen. De vereniging maakt gebruik van de gemeentelijke sportzaal maar kan er onvoldoende uren boeken wegens overbezet. 'Wij moeten uitwijken naar zalen in scholen of sporthallen van andere deelgemeenten', zegt Marth Schaumans. 'De gemeente kent ons probleem, maar besteedt er te weinig aandacht aan. Ik vermoed dat ze geen

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

andere keuze hebben, want er wordt ook almaar in hun budget gesnoeid.'

Sportclubs hebben niet alleen dringend behoefte aan meer sportinfrastructuur, ook de kwaliteit ervan en specifieke voorzieningen vormen een oud zeer, zo blijkt uit de Bloso-studie. 'We trekken de gordijnen open waardoor we onszelf zien staan in de reflectie van de ramen als het donker is. Zo ondervangen we het gebrek aan spiegels', zegt Astrid Clinckx van Aerobic Duisburg. De vereniging oefent in een feestzaal. 'Een zaal met tafels en stoelen die niet is aangepast aan onze activiteit. Een zachte vloer in plaats van de betonnen ondergrond zou ook beter zijn. We hadden eigenlijk de sporthal gevraagd, maar dat bleek niet mogelijk. Bovendien wordt de sporthal per twee uur verhuurd. Een aerobicsessie duurt drie kwartier en ik heb drie groepen. Nog een probleem is dat de zaal al vanaf 19 uur wordt verhuurd en dat is voor de meeste sporters te vroeg.'

Op zoek naar trainers

Naast de gebrekkige sportaccommodatie vestigt André Van Lierde van Bloso ook de aandacht op een tekort aan gekwalificeerde trainers; 62% van de Vlaamse sportclubs heeft niet één gekwalificeerde trainer en 25% heeft zelfs helemaal geen trainer, ook niet iemand zonder opleiding. Kredieturen en opleidingscheques zouden hier soelaas kunnen brengen, vindt Van Lierde.

'Ik volgde zelf een cursus en geef nu aquagym aan de senioren van Meise', zegt penningmeester Dany Geysels. 'Een trainer vinden, is zoeken naar een speld in een hooiberg,

zeker als die nog eens gespecialiseerd moet zijn in seniorenbegeleiding.'

Maar ook 'gewone' trainers zijn moeilijk te vinden. 'Wij konden er toevallig twee strikken', zegt Marc Raes van Nero's Badminton Hoeilaart. 'Een regent lichamelijke opvoeding en een A-trainer, die dus ook nationale spelers begeleidt.' Ook turnkring Strijd en Vreugde uit Vilvoorde heeft het niet onder de markt, vooral omdat de hulptrainers daar onbezoldigd werken. 'Er zijn er nogal wat die beginnen, maar volhouden is er vaak niet bij', constateert Marie Martin. 'Volgens mij gaat het om een gebrek aan motivatie. Het zijn dikwijls jonge mensen die nog studeren.' Astrid Clinckx van Aerobic Duisburg prijst haar lesgeefster de hemel in. 'Als zij afhaakt, kap ik ermee. Dankzij haar deskundigheid is het ledenaantal fors gestegen. Op een kleine vijf jaar tijd is dit de vierde trainer. Twee jaar geleden zat ik met de handen in het haar. Advertenties in streekkrantjes leverden niets op. Ten einde raad ben ik toen naar de gemeente gestapt met de vraag mij te helpen. Uiteindelijk vond ik mijn huidige trainster toevallig via kennissen.'

Eetfestijnen om rond te komen

Volgens Bloso is het belang van gekwalificeerde trainers niet te onderschatten. Uit het IK-sport-onderzoek blijkt immers dat het ontbreken van gekwalificeerde lesgevers één van de voornaamste redenen is voor het afhaken van jongeren. Sommige gemeenten koppelen de toekenning van subsidies zelfs aan het al dan niet hebben van gekwalificeerde trainers. 'Ook de volleybalbond eist dat we werken met gediplomeerde trainers', zegt Marth Schaumans van Volleybal Schepdaal. 'Er zijn in heel België misschien vijftig volleybaltrainers met een A-attest, terwijl er heel wat meer volleybalclubs zijn. Het gevolg laat zich raden: lesgevers met attest zijn moeilijk te vinden én onbetaalbaar. Wij beschikken over twee trainers met een opleiding en enkele ex-spelers die mee instaan voor de begeleiding. Toch wordt de subsidie die Volleybal Schepdaal krijgt van de gemeente

Dilbeek berekend op basis van het aantal trainersuren van de begeleiders met een opleiding lichamelijke opvoeding. Je raadt het al. We moeten eetfestijnen organiseren om rond te komen, een appelsienenslag houden in januari en lidgeld vragen. Dat proberen we laag te houden en we geven er onze mensen nog een sportuitrusting bovenop.'

'Over het lidgeld heerst een hele polemiek', aldus André Van Lierde. 'Soms vragen clubs een vrij hoog bedrag want dat lidgeld is niet zelden hun belangrijkste bron van inkomsten. Toch pleiten wij nog voor een verhoging van die lidgelden, mits compensaties. Zorg er bijvoorbeeld voor dat het lidgeld van een sportclub fiscaal in mindering kan worden gebracht. Ik besef dat zo'n regeling heel wat voeten in de aarde heeft omdat het hier gaat om een federale materie, terwijl sport een gemeenschapsbevoegdheid is. Maar met wat politieke wil is het perfect realiseerbaar.'

Het verhogen van de lidgelden lijkt inderdaad onvermijdelijk, want de gemeentelijke subsidies aan sportverenigingen zijn eerder aan de lage kant en bedragen gemiddeld 479 euro. Dikwijls zijn er vrij veel verschillen afhankelijk van de

'Voor de meeste gemeentelijke mandatarissen is sport nooit een prioriteit geweest'

FOTO: PATRICK DE SPIEGHARE

sporttak. Zo worden de klassieke sporten als voetbal meestal nogal gul bedeed. Heel wat gemeenten, waaronder Meise en Drogenbos, onderkennen dit probleem en werken aan een subsidiereglement om het beschikbare geld eerlijker te verdelen.

Uit de Bloso-enquête blijkt alleszins dat maar zes procent van de inkomsten van een sportclub uit subsidiëring komt. Daar staat tegenover dat nogal wat gemeenten hun sportverenigingen op een andere manier steunen, door bijvoorbeeld de sportinfrastructuur gratis ter beschikking te stellen.

Meer jobs in de sport

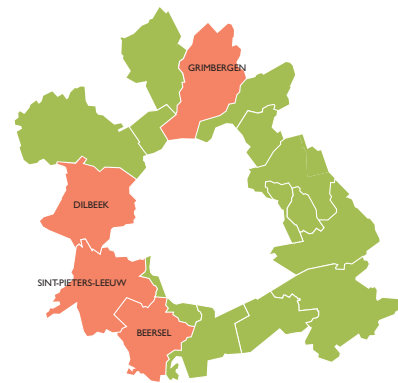
Omdat veel sportclubs het niet breed hebben, is een professionele omkadering niet voor iedereen weggelegd. En dat is nochtans noodzakelijk, vindt André Van Lierde. 'Sport heeft een enorme maatschappelijke weerslag, want er gebeurt ontzettend veel op dat domein en er is een massa mensen bij betrokken. Toch moeten de meeste sportverenigingen het grotendeels rooien met vrijwilligers die zich belangeloos inzetten. Op zich is dat natuurlijk niet fout', vindt Van Lierde. 'Maar het publiek vraagt almaar meer kwaliteit en steeds meer individuele aandacht. Vrijwilligers kunnen deze verwachtingen niet inlossen. Er moet meer professionele begeleiding komen, zonder daarom de vrijwilligers aan de deur te zetten. Als professionele krachten overal voor de omkadering instaan, zou dat een hele vooruitgang betekenen.'

An Van hamme

Mit 479 Euro Zuschuss im Jahr kann man keine großen Sprünge machen

Die gesellschaftliche Bedeutung von Sportklubs ist nicht zu unterschätzen. Sport ist nicht nur gut für die Gesundheit, er hat auch einen erzieherischen Wert, hilft bei der Integration und erhöht die Lebensqualität. Aber gerade Sportklubs haben auch mit einem ernsthaften Mangel an Übungsleitern und Freiwilligen zu kämpfen. Außerdem lassen die Einrichtungen oft zu wünschen übrig und es fehlen ausreichende finanzielle Mittel, wie eine aktuelle Studie von Bloso zeigt, bei der 2.480 Sportklubs und 305 Gemeinden durchleuchtet wurden.

GRIMBERGEN

Nieuw zwemcomplex

Grimbergen krijgt een nieuw zwembad aan de Ringlaan, vlakbij het vroegere zwembad. Het wordt een gebouw met een oppervlakte van 450 vierkante meter dat is begroot op zo'n 6,7 miljoen euro. Het gemeentebestuur wil met het bad een zeer grote

groep gebruikers aantrekken. Competitiezwimmers krijgen een bad dat aan de richtlijnen van de Koninklijke Belgische Zwembadbond voldoet, met zes banen van 25 meter lang en 1,75 meter breed. Ook aan gezinnen met kinderen is er gedacht en voor de

jongeren komt er een recreatieruimte. Mindervaliden kunnen terecht in aangepaste kleedhokjes. Stokpaardje van het nieuwe zwembad wordt de thermenezone met een borrelbad, een Turks bad en een sauna. De behoefte aan een nieuw zwembad in

Grimbergen laat zich dagelijks voelen; de scholen, de zwemclub en de waterpolovereniging moeten al een hele tijd uitwijken naar andere gemeenten.

TD

DILBEEK

Sociaal huis groepeert diensten

De gemeente Dilbeek wil een aantal diensten die te maken hebben met werkgelegenheid samenbrengen in het administratief centrum van het OCMW. 'Bedoeling is om in de OCMW-gebouwen aan de Itterbeeksebaan een sociaal loket onder te brengen waar iedereen die vragen heeft over werk terecht kan. Daar krijgen ze een doorverwijzing naar de juiste

dienst. We willen op die manier de mensen wegwijs maken in de verschillende diensten', legt Schepen van Sociale Werken Jeanne Donvil uit. 'De lokale werkwinkel verhuist deze maand maart van de Baron de Vironlaan naar het administratief centrum van het OCMW, waardoor de diensten van de VDAB, het PWA, het gemeentebestuur en het OCMW samen worden gebracht.'

FOTO: PASCAL VIGNERON

Het OCMW-gebouw aan de Itterbeeksebaan

Dilbeek krijgt voor de verwezenlijking van het sociaal loket een eenmalige

premie van 16.000 euro van het Vlaamse Gewest.

TD

SINT-PIETERS-LEEUV

Scrabbelen zonder ruzie

Goed nieuws voor de scrabbelende medemens. Hubert Moonens uit Sint-Pieters-Leeuw heeft een woordenlijst samengesteld die de eeuwige discussies over het al dan niet bestaan en de schrijfwijze van woorden een halt moeten toeroepen. 'Ik heb een aantal woordenboeken, zoals het woordenboek Hedendaags Nederlands van Van Dale en het Groene Boekje samengevoegd. Mijn lijst bevat 551.000 woorden en moet zowat het standaardwerk zijn om bij het scrabbelen woorden na te kijken op hun juiste spelling. Wie de dikke Van Dale een beetje kent, weet dat er natuurlijk veel meer woorden bestaan,

maar ik heb me in de eerste plaats beperkt tot het algemeen Nederlands. De woordenlijst bevat dus geen dialectwoorden of vreemde woorden uit bijvoorbeeld het Engels of het Latijn.' Hubert Moonens werkte tien jaar lang aan zijn scrabblelijst. De scrabblelijst kost 14 euro en is verkrijgbaar in Coloma, J. Depauwstraat 25, Sint-Pieters-Leeuw. Info: tel. 02-371 22 62.

TD

VLAAMS-BRABANT

Provincie steunt carnaval

De carnavalverenigingen van vijftien steden en gemeenten uit Vlaams-Brabant bundelen de krachten in een koepelvereniging. Carnaval is niet meer erg in trek bij de jeugd en wordt verdrongen door het commerciële circuit. 'Vertegenwoordigers van vijftien steden en gemeenten hebben het toetredingsprotocol tot de koepelvereniging voor carnavalsteden onder-

tekend. Die koepelvereniging moet het carnaval in de regio een nieuw elan geven', zegt Julien Goossens van de cultuurdienst van de provincie Vlaams-Brabant. 'In de regio Halle-Vilvoorde gaat het om Asse, Opwijk, Brussegem, Vilvoorde, Zaventem, Kraainem, Halle en Dilbeek. Aan de toetreding hangt een subsidie van 5.000 euro vast van de provincie Vlaams-Brabant die de verenigingen onder mekaar verdelen. Er gaat 2.500 euro naar de promotie van carnaval. Die promotie is nodig want carnaval krijgt steeds meer concurrentie van bijvoorbeeld Halloween.'

TD

FOTO: DIRK DE CUBBER

Openluchtmuseum voor Bruegel

De vzw Dilbeeks Erfgoed wil reproducties van een aantal schilderijen van Pieter Bruegel permanent tentoonstellen in een openluchtmuseum. 'Pieter Bruegel is een van onze beroemdste schilders maar er zijn maar weinig werken van hem in eigen land. Wie er enkele wil zien, moet zo-wat heel Europa afreizen', vertelt Albrecht de Schrijver,

penningmeester van de vzw Dilbeeks Erfgoed. 'Wij willen een tiental werken van Bruegel die met de Pedestreek en het Pajotteland te maken hebben, terugbrengen naar de streek van oorsprong. Daarom gaan we kleurechte en weerbestendige reproducties laten maken op panelen die opgesteld zullen worden rond de kerk van Sint-Anna-Pede-

en die voor iedereen gratis te bezichtigen zijn.' Om de hoge kosten van het project te dragen, is Dilbeeks Erfgoed nog op zoek naar giften van bedrijven en particulieren. Storten kan op rekeningnummer 000-0000004-04 van de Koning Boudewijnstichting, met vermelding 'L80159-Dilbeeks Erfgoed'.

Wie meer informatie wil, kan contact opnemen met Albrecht de Schrijver, tel. 02-569 34 58.

TD

SINT-LEONARD MET DE SLAPPE BEENTJES

De parochie Huizingen is toegewijd aan Sint-Jan-de-Doper, toch kwam men er op bedevaart naar Sint-Leonardus. Hoe komt dat? Volgens de *Geschiedenis van het Parochiewezen in Brabant* dateert die verering van Sint-Leonardus maar pas van het eind van de 16de eeuw en heeft ze te maken met een dorpsheer die Leonard Micault heette. In 1621 stichtte hij in de kerk van Huizingen een kapelanie waardoor hier wekelijks een aantal missen moest worden opgedragen.

Sint-Leonardus zelf leefde in de 5de eeuw en stamde uit een adellijk Frankisch geslacht. Hij weigerde de bisschoppelijke waardigheid en bleef kluisenaar. Toen koningin Clotilde (474-545) - die haar echtgenoot koning Clovis tot het katholieke geloof bekeerde - bij een bevalling in stervensgevaar verkeerde, bad ze vurig tot Leonardus waarna de bevalling probleemloos verliep. In de kerk van Huizingen hangt een groot schilderij uit het midden van de 19de eeuw waarop dit tafereel is afgebeeld.

De tijd dat men, vooral uit Waals-Brabant, met volle autobussen naar Saint-Léonard-lez-Hal kwam, is al lang voorbij. Niet dat de verering er volledig is verdwenen; nu en dan komt er nog wel eens een moeder of grootmoeder in alle stilte bijstand van de heilige afsmecken voor een kind 'met slappe beentjes', dat dus wat achterop is met lopen. Er is in Huizingen nog een Sint-Leonardusstraat en een cartonnerie Saint-Léonard en het dorp telt meerdere Leo's, Léons en Leonards. Maandelijks leest de pastoor nog een mis ter ere van Sint-Leonardus. In de kerk bevindt zich, naast het schilderij, nog een glasraam en een altaar met een mooi gepolychromeerd houten beeld. In de gloriëtijd van de bedevaart kreeg dat gedurende de Pinksterdagen een ereplaats in het midden van de kerk. De bedevaarders gingen drie-maal biddend om het beeld en raakten het aan op de plaats waar zij door de ziekte waren aangetast. Bidprentjes en medailles van de heilige zijn niet meer voorradig, maar een vaantje kun je in Huizingen nog wel krijgen.

De kerk van Huizingen

FOTO: PASCAL VIGNERON

VLAAMS-BRABANT

Omgaan met dementie

De komende weken organiseert het Vlaams-Brabantse Expertisecentrum Dementie Memo weer een reeks praatcafés over dementie. 'Samenleven met een dementerende persoon kan een zware opgave zijn. Vaak kunnen de mensen die hen verzorgen nergens terecht met hun verhaal en blijven ze met vragen zitten. We richten ons met de praatcafés dan ook specifiek tot familieleden en vrienden van dementerende personen', zegt Jasmijn Driegelinck van Expertisecentrum Dementie Memo. Telkens wordt een gastdeskundige uitgenodigd die uitleg geeft en vragen beantwoordt. 'We proberen het wel zo informeel mogelijk te houden', legt Jasmijn Driegelinck uit. 'Het is heel belangrijk dat familieleden van dementerende personen in een goedmoedelijke sfeer met elkaar in contact kunnen komen en ervaringen kunnen uitwisselen. Heel wat mensen zitten met medische vragen en twijfels

rond de manier waarmee ze met dementie moeten omgaan. Het praatcafé wil de mensen de mogelijkheid bieden om op die vragen een antwoord te vinden', besluit Jasmijn Driegelinck. De komende weken en maanden vinden er in de rand een aantal praatcafés over dementie plaats: Donderdag 25/03: 'Wat denkt hij nu? Over de belevingswereld van dementerende personen', OCMW-Rusthuis Trappeniers, Zaventem, 20.00 Maandag 19/04: 'Wat denkt hij nu? Over de belevingswereld van dementerende personen', Rusthuis Bruegheldal, Dilbeek, 20.00 Dinsdag 20/04: 'Verwerken van de diagnose dementie', RVT Heilig Hart, Grimbergen, 20.00 Maandag 26/4: 'Zorg en stress bij mantelzorgers', OCMW-Rusthuis Hingeem, Asse, 20.00

Voor meer info en andere praatcafés: www.dementie.be. U kunt ook bellen naar Expertisecentrum Dementie Vlaams-Brabant 'Memo': tel. 070-22 47 77.

TD

Goed dat er vrijwilligers zijn

Ze doen boodschappen voor een bejaarde buurvrouw, ze slepen met zitbanken en tafels voor het mosselstijven van de plaatselijke sportvereniging, ze spenderen een deel van hun vrije tijd aan een kleine vzw of maken een dagtrip met mindervaliden. Het werkkterrein van vrijwilligers is quasi onbegrensd en zonder hun inzet zou het in onze samenleving vaak vierkant draaien. Het Provinciaal Steunpunt Vrijwilligerswerk Vlaams-Brabant en Het Punt vzw Brussel belichten op 'Broodje Gesmeerd', de vrijwilligersbeurs die tijdens de 'Week van de Vrijwilliger' op 5 maart in Brussel plaatsvindt, de vele kanten van het vrijwilligerswerk.

Vrijwilligerswerk is geen eenrichtingsverkeer en dat is maar goed ook. Veel vrijwilligers kiezen bewust voor een activiteit waar ze zelf ook iets aan hebben. Het geeft de naartste wereldverbeteraar bijvoorbeeld een goed gevoel om een handje toe te steken in de plaatselijke kringloopwinkel. Vrijwilligerswerk helpt mensen ook uit hun sociaal isolement zodat ze een nieuw relatienetwerk kunnen opbouwen. Leidinggevend in jeugdverenigingen doen dan weer ervaring op in leiderschapstechnieken, wat later tijdens het professionele leven mooi is meegenomen. Wat vooral in het oog springt, is dat dankzij de inzet van vrijwilligers het leven in een stad of dorp er een stukje aangenamer op wordt. Vrijwilligerswerk brengt mensen uit verschillende werelden dicht bij elkaar. Het is het cement van onze samenleving waarin familiale banden steeds zwakker worden.

VRIJWILLIGERSBEURS

- Tijdens de 'Week van de Vrijwilliger' (1 tot 5 maart 2004) is er op 5 maart van 10.30 tot 14.30 in het Gemeenschapscentrum De Markten (Oude Graanmarkt 5, 1000 Brussel) 'Broodje Gesmeerd', een vrijwilligersbeurs waar verenigingen zich aan vrijwilligers voorstellen. Op de beurs wordt het boekje 'Rechten en plichten van de vrijwilliger' gepresenteerd en wordt een lezing gehouden over het belang van de ervaringsdeskundigheid van 50-plussers.
- Interessante website: www.vrijwilligerswerk.be
- Contactadressen: Steunpunt Vrijwilligerswerk Vlaams-Brabant, Myriam Philips: tel. 016-26 73 47, e-mail mphilips@vl-brabant.be; Het Punt vzw, Veerle Leroy: tel. 02-218 55 16, e-mail hetpunt@busmail.net
- Een aantal publicaties kunnen gratis bij de provincie Vlaams-Brabant worden aangevraagd, bijvoorbeeld: 'Onze kookmethode: vrijwilligers aantrekken', 'Vrijwilligers prikkelen is een kunst', 'Leren bij de bureu' (Info: tel. 016-26 73 47).

FOTO: PASCAL VIGNERON

De vzw Leren Ondernemen draait op een ruime pool van vrijwilligers, zoals hier in de sociale keuken.

In de Leuvense Valkerijbuurt toont de vzw Leren Ondernemen hoe stevig het cement van het vrijwilligerswerk kan zijn. Het toonaangevende nieuwe project wil armen in de samenleving een stem geven en doet dat door mensen die in armoede leven én vrijwilligers intens te laten samenwerken. Vooral veel jongeren voelen zich tot het project aangetrokken. Heel regelmatig mondt het vrijwilligerswerk uit in een vast contract. Sinds het begin van deze maand heeft Bjorn Vrancken (25) die het voorbije half jaar als vrijwilliger in de sociale keuken van deze vzw heeft meegedraaid, bijvoorbeeld een vast contract.

Hardnekkige uitsluitingsmechanismen

Het project groeide in een buurt waar de armoede quasi met de papfles van generatie tot generatie wordt doorgegeven. Veel mensen zijn er werkloos en wonen in slechte huizen. 'De vzw Leren Ondernemen is een experiment dat komaf wil maken met allerlei vormen van uitsluiting', zegt coördinator Moo Laforce. 'Mensen die in armoede leven, spreken een andere taal. Ze leven anders, gaan anders met elkaar om. Die andere cultuur erkennen en respecteren is heel belangrijk. Mensen in armoede hebben niet alleen tekorten, maar blinken ook wel ergens in uit. We willen hen hun eigenwaarde teruggeven. Vaak zien we hoe hardnekkig sociale uitsluiting generatie na generatie blijft doorwerken. Dat is niet altijd toe te schrijven aan de mensen die in armoede leven, maar het heeft ook te maken met de middenklassers die zich 'beter' (willen) voelen en deze mensen daarom als uitschot behandelen. We willen die hardnekkige uitsluitingsmechanismen structureel wegwerken door armen een stem te geven en nieuwe wetgeving door te lichten op een gelijkwaardige behandeling van mensen in armoede. Met dit experiment proberen we de link te leggen tussen hun wereld en de omringende wereld. Gezamenlijk zetten we dingen op die de buurt ten goede komen en daarbij spelen vrijwilligers een belangrijke rol.'

Kinderen zien opgroeien

De vzw Leren Ondernemen ging in 1996 van start met een project voor naschoolse kinderopvang. Er is nu ook een naaiatelier waar stoffen die door vrouwen in Mali werden geweven, worden verwerkt tot decoratief huislinnen, een sociaal restaurant waar de gezinnen 's avonds kunnen eten en een theater, waar ze met de hulp van een regisseur theaterproducties kunnen instuderen.

Merlijn Heyligen (28) heeft jaren als vrijwilliger in het naschoolse opvangproject gewerkt en heeft er sinds januari een vast contract. 'We doen veel meer dan alleen kinderen opvangen. We bieden huiswerkbegeleiding, we halen de kinderen op aan de schoolpoort en we organiseren de vakantiewerking. Ik hou ervan de kinderen te zien opgroeien, actief ertoe bij te dragen dat ze zich kunnen ontspannen. Het is ook erg boeiend te zien hoe ze in de loop der jaren veranderen.'

'Ik heb echt voor dit project gekozen', zegt Sara Reyskens (22) die als stagiaire in het kader van haar orthopedagogieopleiding bij de vzw een vrijwilligerscontract heeft. 'Met de kinderen werken, is een veel grotere uitdaging dan ik dacht. Het is de meest verrijkende stageplaats die ik totnogtoe heb gehad. Deze kinderen vragen meer aandacht, zijn eigengeleid, roepen meer en zijn vaker agressief. Je voelt dat ze zich in de opvang afreageren. Ze hebben een intensievere begeleiding nodig. Maar daarvoor in ruil krijg je ook veel van hen terug: een knuffel, een vluchtig intiem moment

als het kind dat je aan de schoolpoort afhaalt je iets toevertrouwt. Wat me vooral aanspreekt, is dat het om kinderen gaat die nog echt geholpen kunnen worden.' De vzw Leren Ondernemen draait op een ruime pool van vrijwilligers. Mooi Laforce: 'We spelen in op wat de vrijwilligers zelf graag doen. Die aanpak lukt wonderbaarlijk goed. Eerst hebben we altijd een kort gesprekje met de kandidaat-vrijwilligers. We bekijken dan samen wat ze willen doen en dat proberen we in te vullen. Hun inbreng kan gaan van één uur huiswerkbegeleiding per dag tot voltijds engagement. We draaien permanent met een twintigtal vrijwilligers. Psychiatriepatiënten die opnieuw hun eerste stappen in de wereld zetten, werken soms ook mee, of jongeren die iets hebben uitgespookt en hier hun alternatieve straf 'uitzitten'.

Vrijwilligerswerk is het cement van onze samenleving waarin familiale banden steeds zwakker worden

nemen draait op een ruime pool van vrijwilligers. Mooi Laforce: 'We spelen in op wat de vrijwilligers zelf graag doen. Die aanpak lukt wonderbaarlijk goed. Eerst hebben we altijd een kort gesprekje met de kandidaat-vrijwilligers. We bekijken dan samen wat ze willen doen en dat proberen we in te vullen. Hun inbreng kan gaan van één uur huiswerkbegeleiding per dag tot voltijds engagement. We draaien permanent met een twintigtal vrijwilligers. Psychiatriepatiënten die opnieuw hun eerste stappen in de wereld zetten, werken soms ook mee, of jongeren die iets hebben uitgespookt en hier hun alternatieve straf 'uitzitten'.

De kunst om vrijwilligers warm te maken

De vzw Leren Ondernemen is één van de vrijwilligersprojecten die worden gesteund door de provincie Vlaams-Brabant. Het Provinciaal Steunpunt Vrijwilligerswerk Vlaams-Brabant probeert permanent vrijwilligerswerk te stimuleren op alle mogelijke niveaus. De pionierswerking van het Steunpunt werd geschraagd door de laatste Vlaamse welzijnsministers. De vrees bestaat dat de volgende beleidsploeg hier het mes in zal zetten. 'Vroeger werden vrijwilligers lid van één enkele organisatie binnen één zuil en ze bleven daar voor het leven aan verbonden', zegt Myriam Philips, coördinator van het Provinciaal Steunpunt Vrijwilligerswerk.

'Nu is het engagement veel meer wisselend. Het is daarom

voor de organisaties die een beroep doen op vrijwilligers belangrijk in te spelen op de persoonlijke interesses van die mensen. Organisaties moeten voor kandidaat-vrijwilligers aantrekkelijk zijn, ze moeten zich prikkelend opstellen om hen te motiveren. Het werven van vrijwilligers is een kunst! We hebben daarvoor brochures ontwikkeld en bieden terzake een basiscursus aan.

Momenteel zijn we bezig met de samenstelling van een boekje over de selectie van vrijwilligers, het maken van afspraken en de vergoeding van de onkosten. Een vereniging kan voor 26,31 euro per dag en 1.052,25 euro per jaar belastingvrij kosten van vrijwilligers vergoeden. Maar kandidaat-vrijwilligers moeten zich daar niet blind op staren. Kleine verenigingen kunnen die vergoeding immers quasi onmogelijk opvoeten. Natuurlijk mag ook het sociaal statuut van de vrijwilliger niet uit het oog worden verloren. Mensen die met brugpensioen zijn of werklozen moeten bijvoorbeeld vooraf de uitdrukkelijke goedkeuring hebben van de RVA om vrijwilligerswerk te doen. Wie wegens ziekte een uitkering krijgt, heeft de toestemming nodig van het ziekenfonds.'

Een gouden databank

Om de vraag en het aanbod van vrijwilligers vlot op elkaar af te stemmen, is er de databank www.vrijwilligerswerk.be. Via die website komen vrijwilligers te weten dat een rusthuis in hun buurt mensen zoekt om ouderen te helpen bij de maaltijd, of dat een asielcentrum begeleiders nodig heeft om asielzoekers te leren fietsen. Voor de regio Leuven staan er zo'n 200 vacatures op de website. In Halle-Vilvoorde is het aanbod helaas veeleer beperkt. Myriam Philips: 'We denken dat de databank in de Vlaamse rand nog veel te onbekend is. Daarnaast is het hoog tijd dat de lokale besturen

FOTO: PASCAL YGNERON

Myriam Philips

wakker worden. Een lokaal informatiepunt voor vrijwilligers kan immers fungeren als een heuse motor voor het vrijwilligerswerk in een gemeente. Maar kennelijk zijn voorlopig alleen de grotere steden zich hiervan bewust. Een infopunt kan mensen wegwijs maken en zorgen voor een rode draad in de aanpak.'

Marleen Teugels

In het volgende nummer: toegankelijkheid van openbare gebouwen.

Misschien komt het omdat we zijn opgevoed met de Toveraar van Oz. Misschien omdat geluidloos zweven niet meer lijkt te rijmen met een luchtruim vol lawaai. Misschien is het omdat de mytische Icarus in ons kortstondig wakker wordt geschud - wie heeft als kind tenslotte niet geprobeerd om met zelf uitgeknipte kartonnen vleugels van een net iets te hoog muurtje af te 'vliegen'? Hoe dan ook, luchtballons blijven tot de verbeelding spreken. In dit tijdperk van computergestuurde bommen, marslanders en toeristen in de ruimte, gaan de mensen nog altijd trager rijden of stappen ze even van hun fiets om beter te kunnen kijken als er zo'n enorme bol vol hete lucht boven hun hoofden zweeft. Benoit Siméons uit Sint-Genesius-Rode raakte zo in de ban van de ballon dat hij er zijn hele beroepsleven aan vastknoopte.

'Het is eigenlijk een familieverhaal', vertelt hij. 'Mijn vader was ballonvaarder, mijn twee broers zijn het ook. Ik heb een dochter van bijna twee: zij is al drie keer meegevlogen en vindt het heerlijk. Ze was drie weken oud toen ze haar eerste vlucht meemaakte. De hele familie is door de ballonmicrobe gebeten.' Benoit Siméons zelf was acht toen hij zijn eerste ballonvaart maakte. Daarna wilde hij alleen nog meer en steeds maar beter. 'Op mijn zestiende was ik de jongste piloot van Europa. Een jaar later mocht ik mijn eerste passagier meenemen en toen ik 21 was, ben ik instructeur geworden.' Benoit Siméons is nu 35. Hij studeerde voor handelsingenieur,

FOTO: PATRICK DE SPIEGHARE

Benoit Siméons Bevlogen van de ballon

maar heeft dat diploma niet verzilverd omdat een fulltime carrière in de ballonvaart wenkte. 'Dat was geen bewuste keuze', lacht hij. 'Al tijdens mijn studie kreeg ik twee contracten aangeboden, waaronder een van Evian. Dat bedrijf zocht een piloot voor een nieuwe ballon van 50 meter hoog in de vorm van een waterfles.' Benoit ging op het aanbod in en richtte meteen zijn eigen bedrijf, EBC (European Balloon Corporation), op. Het was een van de eerste ballonfirma's van het land. 'Van bij de start hadden we behoorlijk veel succes met onze luchtdopen. We kregen zoveel aanvragen dat ik bijna fulltime bezig was met ballonvaren. Zo ben ik er eigenlijk ingerold en is mijn alles opslopende hobby mijn beroep geworden', legt hij uit.

Competitie boven de Alpen

Ondertussen is EBC uitgegroeid tot een bedrijf met 15 ballons en een hele waaier van activiteiten. De meest voor de hand liggende is uiteraard luchtdopen organiseren. Mensen die graag eens de lucht in willen, kunnen zich bij EBC inschrijven. 'Daar zitten veel verjaardagscadeaus tussen', zegt Benoit. 'Ballonvaarten zijn de afgelopen jaren erg hippe geschenken geworden.' De European Balloon Corporation verkoopt daarnaast ook luchtballons. 'Ongeveer de helft van de nieuwe ballons in België komt van bij ons. Wij importeren ze van de Spaanse firma die ze

maakt en verkopen ze hier dan verder. EBC verzorgt ook luchtreclame; in alle mogelijke vormen, kleuren en groottes kunnen bedrijfslogo's de lucht in. Maar de echte passie van Siméons gaat uit naar het vliegen zelf. Daarom doet hij ook geregeld mee aan wedstrijden. 'Mijn specialiteit is langeafstandscompetitie met de heteluchtballon. Eén keer per jaar doen mijn co-piloot en ik mee aan een wedstrijd boven de Alpen. Ongeveer dertig ballons van over de hele wereld stijgen daar dan op met de bedoeling om zo ver mogelijk te raken. Die wedstrijd heb ik al eens gewonnen. We vlogen toen op 6.000 meter hoogte met zuurstofflessen en heel wat apparaten aan boord.' Vorig jaar september haalde het duo Siméons-Berben de zesde plaats in de prestigieuze Gordon Bennett-race in het Franse Arc-et-Senans. 'Niet slecht als je bedenkt dat het onze eerste deelname was, temeer omdat daar de topiloten van de hele wereld naartoe komen', vindt Benoit. De Gordon Bennett is de oudste en grootste wedstrijd voor gasballons. Hij was in 2003 aan zijn 47ste editie toe. 'Het verschil met heteluchtballons is dat je met een gasballon veel langer in de lucht kunt blijven. Soms kun je er tot 3.000 km ver mee raken, afhankelijk van welke richting je uit vliegt. Over zo'n afstand van 3.000 km doe je gemakkelijk 3 dagen, maar die lange duur is geen probleem voor een gasballon. Een vlucht in een heteluchtballon daarentegen duurt meestal niet langer dan een uur. Voor een recordpoging haal je al eens een uur of acht, maar dat is uitzonderlijk', legt Benoit Siméons uit.

Met de voeten buiten boord

Bij zo'n vlucht van drie dagen kun je uiteraard niet zonder slaap en dat zorgt wel eens voor problemen als je met zijn tweeën in een mand van 120 bij 120 cm zit. 'Slapen is een groot woord

voor wat je dan doet. In zo'n mand kun je onmogelijk uitgestrekt liggen. Er is een speciaal luikje in de wand waar we onze voeten door kunnen steken; je slaapt dus met je voeten buiten. Dat is een eigenaardige erva-

'Een ballonvaart blijft altijd een avontuur want je weet nooit van tevoren naar waar de wind je zal drijven en waar je zult landen'

ring en bijzonder koud ook op zo'n hoogte, maar we hebben speciale slaapzakken en pakken om ons tegen de kou te beschermen. Bergbeklimmers dragen bijvoorbeeld ook zulke pakken. Ze wegen niet veel en zijn daarom heel efficiënt, want het allerbelangrijkste bij zo'n competitie is uiteraard dat je zo weinig mogelijk meeneemt. De ballon moet zo licht mogelijk zijn. Elke kilo is er bij wijze van spreken een teveel', benadrukt Benoit. Wedstrijden, luchtdopen, familie-uitjes. Dat moet allemaal gebeuren tijdens het ballonseizoen dat van april tot eind oktober loopt. Je zou veronderstellen dat een ballonvaarder dan van 's morgens vroeg tot 's avonds laat in de lucht

zit. 'Nee', weerlegt Benoit Siméons. 'We vliegen uitsluitend 's morgens of in de late namiddag, want alleen dan zijn de weersomstandigheden goed genoeg. Om twaalf uur 's middags in de zomerzon vliegen, doen we dus niet. De zon creëert turbulentie op de grond. Zweefvliegtuigen en vogels maken daarvan gebruik om in de lucht te blijven, maar als je er met een hete-luchtballon in terecht komt, kan dat heel gevaarlijk zijn.'

Alleen bij goed weer

Als je die raad in je oren knoopt, blijkt ballonvaren een erg ongevaarlijke hobby. 'Helemaal zonder gevaar bestaat natuurlijk niet', zegt Benoit. 'Ik ben eigenlijk nog maar één keer echt bang geweest. Ik vloog toen met een heel kleine ballon boven de Chinese muur waar ik met een zware turbulentie te maken kreeg. Daardoor vervormt de ballon enorm en dan kan hij vallen. Van zoiets krijg je natuurlijk wel even kriebels in je buik.' Doorgaans stijgt een ballonvaarder alleen op bij goed weer en dan is er geen enkel probleem. 'Als het regent of hard waait gaan de luchtdopen nooit door. We nemen geen enkel risico wat dat betreft.' Toch herinnert iedereen zich de beelden van die luchtballon die aan de top van een kerktoren was blijven hangen. 'Niet normaal', vindt Benoit Siméons. 'Die ballonvaarder is midden in de stad

opgestegen op een moment dat er nauwelijks wind was. En wind heb je nodig om de stad uit te raken, anders bots je gemakkelijk tegen hoge obstakels. Kijk, in België vinden jaarlijks ongeveer 8.000 ballonvaarten plaats en er gebeuren zelden ongevallen. Van een dodelijk ongeval is er in ons land zelfs nog nooit sprake geweest. Het gaat hier dus echt wel om een veilige sport.'

Mozes achterna

Je kunt je afvragen hoe iemand bij ballonvaren terecht komt in plaats van te gaan joggen of tennissen. 'Een ballonvaart blijft altijd een avontuur want je weet nooit van te voren naar waar de wind je zal drijven, waar je zult landen. De wind beslist.' Ook heerlijk vindt Benoit de expedities die hij soms onderneemt. 'We zijn bijvoorbeeld eens over Israël gevlogen om een film te maken over alle plekken waar Mozes ooit is geweest. We hebben ook zowat heel Noord-Afrika vanuit een ballon gezien. Ik kan geen boeiender manier bedenken om de wereld te ontdekken.'

Ines Minten

Passionné du ballon

Les montgolfières continuent de stimuler l'imagination, même dans ces temps de bombes commandées à distance, d'atterrissages sur Mars et de touristes dans l'espace. Benoît Siméons (35) de Sint-Genesius-Rode s'est tellement passionné pour le ballon qu'il y a consacré sa vie professionnelle entière. A la tête de sa propre entreprise, EBC (European Balloon Corporation), l'une des premières sociétés de montgolfières du pays, Siméons propose un éventail complet d'activités, telles que les baptêmes de l'air et la publicité aérienne.

Toutefois, le vol en tant que tel constitue sa véritable passion. C'est pourquoi, il participe régulièrement à des compétitions. 'Ma spécialité, c'est la compétition de vol de longue distance en ballon à air chaud. Une fois par an, nous participons, mon copilote et moi, à une compétition au-dessus des Alpes. Une trentaine de montgolfières du monde entier s'élèvent alors dans les airs en vue de parcourir la plus longue distance possible. J'ai déjà remporté cette compétition une fois.' En septembre, l'année dernière, le duo Siméons-Berben s'est classé à la sixième place de la prestigieuse Coupe Gordon Bennet, la plus ancienne et la plus célèbre compétition de ballons à gaz.

Met Kodiel opnieuw zin krijgen in het leven

In het landelijke Peizegem bij Merchtem huist sinds twee jaar het project Kodiel. Kodiel wil de meest kwetsbare thuislozen de mogelijkheid bieden om zinvol actief te zijn. De manieren waarop dat gebeurt, maken van Kodiel een uniek project, dat de steun geniet van de provincie Vlaams-Brabant.

Kodiel ontstond meer dan twee jaar geleden uit de werking van het ont-haalhuis Albatros en het project beschut wonen De Schutting. 'De mensen waarmee we werken krijgen nergens anders nog een kans om zinvol actief te zijn en hebben daardoor een erg negatief zelfbeeld', legt coördinator en bezieler Hedwig Dom uit. 'Ze hebben vaak een verleden van psychische moeilijkheden, hebben lang in instellingen gezeten of zijn volledig ontheemd. Met Kodiel willen we hen mogelijkheden bieden weer zin te krijgen in het leven en opnieuw een reden te hebben om 's morgens op te staan.'

Paarden en passie

De bedoeling van Kodiel is niet thuislozen klaar te stomen voor de arbeidsmarkt, wel om ze enige vorm van stabiliteit te geven. Die stabiliteit kan het startpunt zijn voor verdere maatschappelijke integratie. 'Ons project steunt op drie pijlers: de boerderijen, de paarden en het huis van Kodiel. We werken samen met twee kleinschalige boerderijen in Merchtem. Daar kunnen we onze eigen groenten kweken en pluimvee, konijnen, varkens, schapen, geiten en koeien verzorgen. De dieren zoeken contact met de mensen die hen verzorgen. De groentetuin levert een tastbaar resultaat op: de deelnemers kunnen de oogst mee naar huis nemen en dat is voor hen erg belangrijk. Ze zien letterlijk de vruchten van hun werk', aldus Hedwig Dom.

Bij Kodiel vervullen ook paarden een belangrijke rol in het versterken van het zelfbeeld van de deelnemers. 'Paarden wekken passie op. Een paard hinkt als je dichterbij komt en spits

zijn oren als je ertegen praat. Wie dat wil, kan ook leren op een paard te rijden. Het is voor veel deelnemers een belevenis om te ontdekken dat ze controle hebben over het paard en het kunnen mennen. De mensen die hier naartoe komen, denken namelijk vaak dat ze over niets nog controle hebben

stappen. Niets moet', aldus Hedwig Dom. 's Middags eten we hier in huis, dat vroeger een café was, en praten wat. Alles gebeurt in een ongedwongen sfeer. Omdat niet iedereen graag dieren verzorgt of in de tuin werkt, hebben we onlangs onze keuken ingericht om er brood te kunnen bakken

FOTO: PASCAL VIGNERON

Hedwig Dom

'We willen de mensen de kans bieden om zich goed te voelen en tevreden te zijn over hun dag'

en niets zelf kunnen beslissen. De deelnemers kunnen ook de paarden inspannen en ritjes maken met de huifkar. Hun voldoening en het contact met de paarden staat centraal', vertelt Hedwig Dom.

Een kaartje leggen

Bij het begin van de dag verzamelen de deelnemers in het huis van Kodiel aan de Molenbaan in Peizegem. 'We drinken koffie en bespreken wat we die dag allemaal kunnen doen. Niemand wordt verplicht iets op de boerderij of met de paarden te doen. Wie gewoon een wandeling wil maken of een kaartje wil leggen, mag dat ook. Ook het ritme waarop de deelnemers komen, ligt niet vast. Ze mogen gerust een tijdje wegblijven en later weer in het project

en allerlei gerechten klaar te maken. Er zijn ook plannen om de deelnemers de mogelijkheid te bieden om manden te leren vlechten. Zo proberen we onze waaier aan activiteiten uit te breiden.' Per dag komen gemiddeld acht mensen naar Kodiel. 'Ik ga ze 's morgens in Brussel halen met een busje en 's avonds gaan ze met de bus terug. Naast mezelf zijn er nog twee andere begeleiders die met de deelnemers meegaan naar de boerderijen of de paarden. De ondersteuning die we bieden is non-directief, dat wil zeggen dat we hen begeleiden, maar niet zeggen wat ze moeten doen. Het moet ontspannend blijven. We willen de deelnemers de kans bieden om zich goed te voelen en tevreden te zijn over hun dag. Kodiel wil gewoon een gezonde plek zijn', besluit Hedwig Dom.

Voor meer informatie over Kodiel: Kodiel, Molenbaan 61, 1785 Peizegem (Merchtem), gsm 0478-65 91 89, tel. en fax 052-25 69 58, e-mail kodiel@pi.be

Tina Deneyer

VAN 4/3 TOT 4/4

RANDUIT

A G E N D A

Sharrie Williams

Wereldse funk verzoend met religieuze gospel

Slechts weinig hendaagse soulzangeressen kunnen de religieuze gospel op een bevredigende manier verzoenen met wereldse funk.

Bij Sharrie Williams

vloeien beide genres naadloos in elkaar, misschien omdat ze als kind vaak in kerkoren zong. Momenteel houdt ze met enkele muzikale vrienden een jazzclub open in de Amerikaanse staat Michigan, waar ze bijna wekelijks het podium deelt met rockers en singer-songwriters deelt. Toen ze nog optrad met The Voices of Joy en The Sisters of Love was haar repertoire veeleer beperkt. Sinds ze een eigen koers vaart, waagt ze

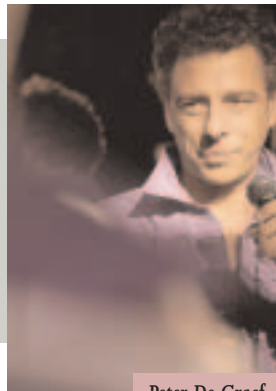
zich aan alle denkbare stijlen. Met producer Mike Vernon realiseerde ze de aanstekelijke cd 'Real Woman'. Op het jongste Rhythm & Blues Festival in Peer stak Sharrie Williams van wal met werk van de Staple Singers. Ze verraste de toehoorders met vocale gimmicks en rondde het concert af met een bezwerende versie van 'Purple Rain'. We zijn benieuwd wat ze in petto heeft tijdens haar enige optreden in België!

Sharrie Williams & The Wiseguys Band
Wezembek-Oppem, GC De Kam, Beekstraat 172
Donderdag 18 maart om 20.00
tel. 02-731 43 31,
website www.dekam.be

Traumatische oorlogservaringen verpakt in zwarte humor

'Poetiewiet', de theatermonoloog van Peter De Graef, is grotendeels geïnspireerd op het boek 'Slaughterhouse 5' van Kurt Vonnegut. Ondanks de gruwelijke ondertoon is 'Slachthuis 5' een satirische roman. De Amerikaanse auteur was na zijn studies aan de universiteit van Chicago infanterist bij het leger. Met eigen ogen zag hij hoe de Duitse stad Dresden, waar hij als krijgsgevangene zat opgesloten, tijdens de geallieerde bombardementen veranderde in een desolaat maanlandschap. Omdat zijn boek verscheen tijdens de Vietnamoorlog werd het in de Verenigde Staten uit heel wat patriottische bibliotheken en boekhandels geweerd.

Peter De Graef perst het brutale verhaal samen tot een absurdistische monoloog die hij kruidt met zwarte humor. Net als de

Peter De Graef

hoofdpersoon Billy Pilgrim in het boek begint de acteur te hallucineren. En daar is hij zeer bedreven in. Enkele jaren geleden werd De Graef omwille van zijn fantasierijke podiumoptredens in 'De Wereldverbeteraar' al bekroond met de Louis d'Or voor zijn acteerprestaties. Onlangs sleepte hij ook de Toneelschrijfprijs van de Nederlandse Taalunie in de wacht.

Poetiewiet door Peter De Graef
Halle, CC 't Vondel, Possozplein 40
Woensdag 24 maart om 20.30
tel. 02-365 94 05,
website www.applaus.be
Overijse, CC Den Blank, Begijnhof 11
Zaterdag 27 maart om 20.30
tel. 02-687 59 59,
website www.denblank.be

Komiek Chaplin nu ook musicalster

Het leven van 's werelds bekendste komiek, Charlie Chaplin, leek voor regisseur Bruno Van Heystraeten en dirigent Steven Prengels - beide 26 - het gedroomde uitgangspunt voor een musical. Theater TROS uit Overijse brengt hun creatie op de planken met meer dan dertig acteurs en figuranten, een zeskoppig live-orkest en de bijhorende schitterende decors en kostuums. De musical beschrijft onder meer de moeilijke tijden van Chaplin bij zijn debuut in Amerika in 1910, toont hem als de 'master of comedy' die hij enkele jaren nadien geworden is, illustreert zijn liefdesperikelen en belicht de problemen waarmee hij te maken kreeg omwille van zijn communistische ideeën. Chaplins speurtocht naar liefde en geluk vormt de rode draad doorheen dit familiespektakel.

Chaplin, de musical door Theater TROS
Overijse, CC Den Blank, Begijnhofplein 11
12, 13, 19, 20 en 21 maart om 20.00,
14 maart om 15.00
tel. 02-687 59 59,
e-mail www.denblank.be

PODIUM KUNSTEN

THEATER

VRIJDAG 5 MAART

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14

Macho door Echt Antwaarps Teater

● 20.30

5, 6 EN 7 MAART

OVERIJSE

Zaal Ter Ijse 0478-47 12 66
Stationsstraat

Voorjaarsontwaken

door de Sint-Martinusscholen

● 5/3 en 6/3 om 20.00,

7/3 om 15.00 en 19.00

ZATERDAG 6 MAART

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

De man die zijn haar kort

liet knippen door De Koe

● 20.15

DONDERDAG 11 MAART

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

9 mm door De Queeste

● 20.30

19, 20 EN 21 MAART

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-251 94 40
Bolwerkstraat (De Goubloem)

Een inspecteur voor u

door De Goubloem

● 19/3 en 20/3 om 20.00, 21/3

om 15.00

ZATERDAG 20 MAART

MACHELEN

Zaal Nova 02-251 13 88
Kerklaan 19

Macho

door Echt Antwaarps Teater

● 20.00

20 EN 21 MAART

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Kismet door Koninklijke Toneelkring

De Bietjes (musical)

● 20/3 om 20.00, 21/3 om

15.00

DINSDAG 23 MAART

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17

Visiting Mr. Green

door Raamtheater

● 14.30

WOENSDAG 24 MAART

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17

Schone woorden klinken zo

door Jokke Schreurs en Warre Borgmans

(theaterconcert)

● 20.30

VRIJDAG 26 MAART

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Mijn Michael door De Tijd

● 20.15

26 EN 27 MAART

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

La Vitta é Bella

door Cie Mannetje Blauw

● 26/3 om 20.30, 27/3 om 20.00

26, 27 EN 28 MAART

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 25 13
Kaasmarkt 75 (Pokus Pats vzw)

De Caraïbische Zee

door Pokus Pats vzw

● 26/3 en 27/3 om 20.00, 28/3

om 15.00

27, 28 MAART,

2 EN 3 APRIL

HOELAART

Felix-Sohiecentrum 02-657 19 72
Gemeenteplein 1 (Mimi's Optiek)

Met twee op 1 kamer

door Toneelgroep Klem

● 27/3, 2/4 en 3/4 om 20.00,

28/3 om 15.00

27, 28 MAART,

1, 2 EN 3 APRIL

TERVUREN

Zaal Papeblok 02-767 32 02
P.Vandersandestraat 15 (Gerlux Shop)

Comme Chez Swa door Toneel-

kring Willen Is Kunnen Tervuren

● 27/3, 1/4, 2/4 en 3/4 om

20.30, 28/3 om 14.30

DINSDAG 30 MAART

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Madame Bovary

door Chris Lomme

● 15.00

DONDERDAG 1 APRIL

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

The Day Room door SkaGeN

● 20.30

DONDERDAG 1 APRIL

TERVUREN

Britse School 02-769 20 92
(Cultuurcentrum Tervuren)

Leuvensesteenweg 19

De man die zijn haar kort

liet knippen door De Koe

● 20.30

2, 3 EN 4 APRIL

KONINGSLO

Zaal De Kring 0474-36 00 69
Romeinsesteenweg 55

Familietrekjes door toneelvereni-

ging 'vzw De Speelgezellen'

● 2/4 en 3/4 om 20.00, 4/4 om

15.00

DANS

WOENSDAG 24 MAART

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Blowing Up - Miura Verona

door Claire Croizé en Andy Deneys

● 20.30

FAMILIEVOORSTELLING

VRIJDAG 5 MAART

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Kissing Billy Boogers

door Het Gevolg - vanaf 12 jaar

● 20.00

ZATERDAG 6 MAART

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

Witje door Kollektief D & A -

van 7 tot 12 jaar

● 20.00

Blowing Up (dans, 24/3 in Dilbeek)

Max de reus (familievoorstelling, 14/3 in Vilvoorde)

ZONDAG 14 MAART

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17

Max de reus

door Peter Zegveld - vanaf 5 jaar

● 15.00

WOENSDAG 17 MAART

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14

Freds Kindercarroussel

● 14.00

WOENSDAG 24 MAART

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Zonderling door Bronks i.s.m.

Theater Antigone

● 15.00

ZATERDAG 27 MAART

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17

Wolk door 4 Hoog

vanaf 2,5 jaar

● 15.00

Zolderling (familievoorstelling, 24/3 in Grimbergen)

ZONDAG 28 MAART

ASSE

CC Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20

7 (Vlaamse sprookjes)

door Marc Reynaerts - afsluiter Jeugd-boekenweek 2004, vanaf 6 jaar

● 15.00

VRIJDAG 2 APRIL

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Moord en Brand

door Het Toneelschap B & D
vanaf 8 jaar

● 20.00

4 EN 5 APRIL

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Wolk door 4 Hoog

vanaf 2,5 jaar

● 4/4 om 15.00, 5/4 om 15.00

HUMOR

VRIJDAG 12 MAART

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51
Hoevestraat 67

Quaiss Kitir

door Jummoo (try-out)

● 20.00

VRIJDAG 12 MAART

TERVUREN

Zaal Papeblok 02-769 20 92
(Cultuurcentrum Tervuren)

Pastoor Vandersandestraat 15

De ondergang van Patrick Dieltjens

door Vitalski

● 20.30

ZATERDAG 13 MAART

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Heden soup door Wim Helsen en

Pur sang door Vitalski

● 20.00

WOENSDAG 17 MAART

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Caveman

door Philippe De Maertelaere

● 20.00

VRIJDAG 19 MAART

DUISBURG

Jeugdhuis De Rimpel 02-769 20 92
(Cultuurcentrum Tervuren)

Merenstraat

3night stand - stand-up comdey

● 20.30

DONDERDAG 25 MAART

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17

Wij zijn niet mooi maar

we bestaan! door ManManMan en

Bescheiden door Alex Agnew

● 20.30

1 EN 2 APRIL

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

De Omloop der Lage Landen

door De Nieuwe Snaar

● 20.00

LITERAIR

DONDERDAG 25 MAART

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

dOnderkurEn: gedichten van Ward

Ruyslinck

● 20.30

DINSDAG 30 MAART

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17

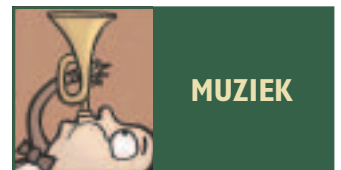
Geletterde mensen

met Bart Moeyaert, Erwin Mortier en
Adriaan van Dis

● 20.30

Jummoo (humor, 12/3 in Rode)

VRIJDAG 5 MAART

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17

La Paloma Negra

door Kadril & Alumea

● 20.30

ZATERDAG 6 MAART

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

La Paloma Negra

door Kadril & Alumea

● 20.30

ZATERDAG 6 MAART

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51
Hoevestraat 67

De vertelling gaat door

door Dimitri Van Toren

● 20.00

9 EN 10 MAART

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Lia Linda

● 14.00

DONDERDAG 11 MAART

ASSE

CC Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20

Liefde en liedjes

door Yasmine

● 20.30

DONDERDAG 11 MAART

WEMMEL
GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
In Concert door Flying Pickets
● 20.00

VRIJDAG 12 MAART

DILBEEK
CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Ontmoeting
door Fernando Lameirinhas
● 20.30

VRIJDAG 12 MAART

VILVOORDE
CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17
Cry like a man door Paul Michiels,
Roland Van Campenhout en Jean Blaute
● 20.30

ZATERDAG 13 MAART

ASSE
Vzw 't Smiske 02-306 68 55
Gemeenteplein 7
**Trek me uit de Vlaamse
Klei: Peremans & Roose**
● 21.00

ZATERDAG 13 MAART

GRIMBERGEN
The Puller 02-263 03 43
Rijkenhoekstraat 17 (CC Strombeek)
Sliotar (Ierse folk)
● 20.15

ZATERDAG 13 MAART

ZEMST
Zaal Prins Leopold 0496-96 53 55
Brusselsesteenweg
Dansavond
met Big Band Gretry (Vilvoorde)
● 20.00

DONDERDAG 18 MAART

BEERSEL
CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Blond & Akoestisch door De Mens
● 20.30

DONDERDAG 18 MAART

JEZUS-EIK/OVERIJSE
GC De Bosuil 02-657 31 79
Witherendreef 1
Stronger door Ronny Mosuse &
String Quartet The Mob
● 20.00

Axl Peleman (18/3 in Wemmel)

DONDERDAG 18 MAART

WEMMEL
GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
Camden
(ft. Axl Peleman en Michael Schack)
● 20.00

VRIJDAG 19 MAART

ASSE
CC Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20
Garmarna (Zweedse wereldmuziek)
● 20.30

VRIJDAG 19 MAART

GRIMBERGEN
Zaal Feniks 02-263 03 43
Abdijstraat 20 (CC Strombeek)
**Lokaal Kabaal:
Triggerfinger en
Lunascap**
● 20.00

ZATERDAG 20 MAART

ASSE
Vzw 't Smiske 02-306 68 55
Gemeenteplein 7
Dansend Folk-kettingbal
● 21.00

Garmarna (19/3 in Asse)

ZATERDAG 20 MAART

JEZUS-EIK/OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657 31 79
Witherendreef 1
**Lenteconcert
'Eerste Oscaruitreiking in
Jezus-Eik'**
met filmmuziek door de Koninklijke
Fanfare Zoniëngalm
● 20.00

DINSDAG 23 MAART

MEISE
De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69
Jeff Smallwood
(singer-songwriter)
● 20.30

DONDERDAG 25 MAART

DILBEEK
CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Frank Boeijen
● 20.30

Pantarhei (27/3 in Beersel)

ZATERDAG 27 MAART

ASSE
CC Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20
Berrogüetto
(Galicische wereldmuziek)
● 20.30

ZATERDAG 27 MAART

BEERSEL
CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Strides door Panta Rhei (wereldmuziek)
● 20.00

ZATERDAG 27 MAART

GRIMBERGEN
CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
Mannen maken oorlog
door Bram Vermeulen en Wigbert
● 20.15

MAANDAG 29 MAART

ASSE
CC Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20
Paul Severs
● 14.30

WOENSDAG 31 MAART

GRIMBERGEN
Abdij 02-270 95 13 (Abdij) of
02-263 03 43 (CC Strombeek)
De zeven kruiswoorden
door Willem Vermandere
● 20.00

DONDERDAG 1 APRIL

GRIMBERGEN
CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
Circa2 door Smeulders & Smeulders
● 20.15

VRIJDAG 2 APRIL

JEZUS-EIK/OVERIJSE
GC De Bosuil 02-657 31 79
Witherendreef 1
Salsa-avond met Ritmo Latino
● 20.00

ZATERDAG 3 APRIL

DILBEEK
Saviocentrum
02-453 90 51 (Walravens)
Stationstraat-Dansaertlaan
Volksdansbal door Volksdansgroep
Pajottenland Sint-Ulriks-Kapelle
● 20.00

NIET TE MISSEN NIET TE MISSEN NIET TE MISSEN

WEST-AFRIKAANSE DANS, ZANG EN RITME

Kleurrijke groep Adesa brengt magisch dansconcert

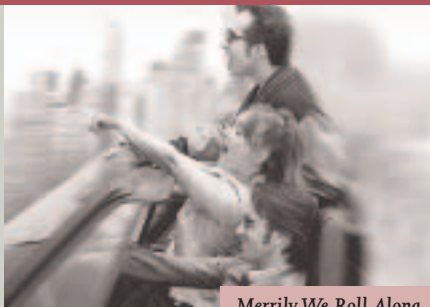
Tuimelende acrobaten, energieke trommelaars en opgewonden neusfluitspelers stelen de show tijdens het magisch dansconcert van Adesa. Op uitnodiging van de wereldwinkels is deze kleurrijke groep opnieuw in het land. Zijn rauwe ritmes ontleent dit Ghanees ensemble aan de grootstad, hun poëtische liederen daarentegen ontstonden in kleine dorpen waar ze de verhalen van rondreizende vertellers opvrolijkten.

De dansers drijven de spot met vadsige koningen en meedogenloze slavendrijvers. Ze klagen sociale wantoestanden aan en roepen op tot meer verdraagzaamheid. Hun enige richtsnoer is de 'Akoma' of de taal van het hart, die tevens een voedingsbodem is voor volkse wijsheden. Ook de natuurelementen spelen een onvervangbare rol. De Tigari aanhangers hopen dat de goden van de wind hen gunstig gezind zijn. Met traditionele blaasinstrumenten en kalebassen ondersteunen ze de therapeutische rondedansen die door een ervaren medicijnman worden geleid.

Akoma door Adesa
Asse, CC Den Horinck, Noorderlaan 20
Zaterdag 6 maart om 20.30
 📞 tel. 02-466 78 21,
 website www.applaus.be

MUZIEK **Ambitie vergiftigt vriendschap**

Succes stijgt de betrokkenen vaak naar het hoofd. In de Sondheim-musical 'Merrily We Roll Along', die is gebaseerd op het gelijknamige vooroorlogse toneelstuk van George Kaufman, worden drie vrienden op het hoogtepunt van hun carrière elkaars concurrenten. Nadat ze jarenlang een artistiek trio vormden, besluiten ze om elk hun eigen weg te gaan. Ambitie heeft hun relatie vergald en meewarig blikken ze terug op het verleden. De tafelen volgen een omgekeerde chronologie. In de Broadway-enscenering scoorden vooral de songs 'Not a day goes by' en 'Opening doors'. De Australische choreograaf Martin Michel regisseert bij het Koninklijk Ballet van Vlaanderen een aangepaste Nederlandstalige versie. Jan Schepens speelt de rol van filmregis-

Merrily We Roll Along

seur Frank. Ara Halici kruipt in de huid van theaterauteur Charlie. Ellen Pieters wordt de romanschrijfster Mary. De drie personages betreuren dat ze uit elkaar zijn gegroeid. Toen ze nog samenwerkten, verdeelden ze de taken en bedachten ze zelf de prachtigste musicals.

Merrily We Roll Along door Koninklijk Ballet van Vlaanderen
Grimbergen, CC Strombeek, Gemeenteplein
Dinsdag 23 maart om 20.15
 📞 tel. 02-263 03 43,
 website www.cstrombeek.be

TONEEL **Brussels Volkstheater staat garant voor sappig blijspel**

'Dineire mè peire' is een vrije vertaling van 'Le dîner des cons'. Deze komedie van François Veber wordt dit seizoen in het dialect opgevoerd door het Brussels Volkstejoëter. De titel verwijst naar sullige lieden die alleen maar op etentjes worden uitgenodigd om door de andere disgenoten belachelijk te worden gemaakt. Deze onfrisse praktijk bestond vroeger vooral in yuppiesmilieus. In dit blijspel denkt de arrogante uitgever Pierre Brochant dat hij de hoofdvogel zal afschieten. Zijn slachtoffer heet François Pignon en is ambtenaar bij het Ministerie van Financiën. De man wordt meegelokt met een smoes. Omdat hij nooit uitgepraat raakt over zijn gigantische verzameling maquettes die hij van lucifers maakte, zou daarover een catalogus moeten uitgegeven worden. De mooiste maquettes van de monumenten die hij met lucifers nabouwde, krijgen daarin een plaatsje. De knutselaar heeft in al zijn naïviteit niet door dat de uitgever hem in de maling wil nemen. Door onvoorziene omstandigheden moet de maaltijd echter worden afgelast. Pierre komt zelfs in zo'n lastig parket dat hij uiteindelijk zelf voor joker wordt gezet. De regie is in handen van Marc Bulterys. Ook wie niet vertrouwd is met het Brussels dialect kan de voorstelling moeiteloos volgen.

Le diner des Cons door Brussels Volkstejoëter
Wemmel, GC De Zandloper, Kaasmarkt 75
Zaterdag 6 maart om 20.00 en zondag 7 maart om 15.00 📞 tel. 02-460 73 24,
 website www.dezandloper.be
Beersel, CC de Meent, Gemeenveldstraat 34
Zaterdag 13 maart om 20.00 en zondag 14 maart om 14.30 📞 tel. 02-380 23 85,
 website www.applaus.be
Meise, De Muze van Meise, Brusselsesteenweg 40
Vrijdag 19 maart om 20.30, zaterdag 20 maart om 20.00 en zondag 21 maart om 14.30 📞 tel. 02-268 61 74,
 website www.applaus.be
Kraainem, GC De Lijsterbes, Lijsterbessenbomenlaan 6
Zaterdag 24 april om 20.00 en zondag 25 april om 15.00 📞 tel. 02-721 28 06,
 website www.delijsterbes.be

WERELDMUZIEK

Muzikale trekvogels

De muzikanten van Bratsch vergelijken zich het liefst met trekvogels. Het gezelschap doorkruiste heel Oost-Europa en de Balkan om zoveel mogelijk stijlen te leren kennen. Armeense ballades en Roemeense dansen worden afgewisseld met Napolitaanse serenades en Tarantella wijsjes. In wisselende bezettingen waagt het ensemble zich zowel aan de 'rembetiko' als aan joodse klezmer melodieën. Vaak bewerken ze traditionals en vervlechten die met meer hedendaagse vormen. Sinds de groep een kwarteeuw geleden werd opgericht, verschenen er niet minder dan twaalf langspelers die inhoudelijk sterk van elkaar verschillen. Eén van de uitschieters was 'SDF-Sans domicile fixe', waarin ze het opnemen voor zwervers en thuislozen. Hun repertoire hebben ze trouwens deels opgebouwd met de steun van asielzoekers waarmee ze tijdens gelegenheidsconcerten in contact kwamen.

Bratsch
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, Bolwerkstraat 17
Zaterdag 13 maart om 20.30
 📞 tel. 02-255 46 90,
 website www.applaus.be

Ludo Dosogne

**ZATERDAG 3 APRIL
GRIMBERGEN**

Fenikshof
02-263 03 43 (CC Strombeek)
Abdijstraat 20
Das Pop
● 20.30

KLASSIEK

**ZONDAG 7 MAART
KRAAINEM**

GC De Lijsterbes 02-721 28 06
Lijsterbessenbomenlaan 6
Syrinx Ensemble
● 11.00

**ZONDAG 7 MAART
OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11
Aperitiefconcert
door Thooover met houtblazersensemble Trix
● 11.00

**ZATERDAG 13 MAART
NOSSEGEM**

Feestzaal Sint-Lambertusschool
0476-50 69 24 (Dirk Galicia)
Burggrachtstraat/Pachthofstraat
Concert door de Koninklijke Fanfare
De Eendracht Nossegem
● 19.30

Rimbaud als punkdichter avant la lettre

Het turbulente leven van de dichter Arthur Rimbaud (1854-1891) neemt in Brussel een drastische wending. Een hoogoplopende ruzie met zijn vriend Paul Verlaine, die hij bewonderde en vurig beminde, loopt uit in een schietpartij. Daarmee komt abrupt een einde aan hun passionele relatie. Het beruchte schot dat de hypergevoelige en bezitterige Verlaine op de vrijheidslievende Rimbaud afvuurde, wordt breed uitgesmeerd op de expositie die het Paleis voor Schone Kunsten ter gelegenheid van de 150ste verjaardag van deze 'punkdichter avant la lettre' organiseert. Handschriften, prenten en archiefstukken die grotendeels afkomstig zijn uit de Koninklijke Bibliotheek, verduidelijken waarom Rimbaud de man met de windzolen werd genoemd.

Arthur Rimbaud

Rimbaud voelde zich eigenlijk nergens thuis. Hij ergerde zich al aan de nette grasperkjes in zijn geboortestad Charleville, waar hij naar de pijpen moest dansen van zijn dominante moeder. Van zijn vader had hij minder last want die was als beroepsmilitair meestal afwezig. Op de middelbare school kon hij zich wel uitleven, vooral tijdens de Latijnse en de Franse les, waarin hij zich ontpopte als een authentieke taalvirtuoos. Bewust van zijn talent ondernam hij zelfs pogingen om door te dringen tot de Parnassus-groep, een Franse dichterschool die op dat moment toonaangevend was. Die ambitie liet hij spoedig varen. Onder invloed van zijn retoricale- raar liet hij zijn rebelse neigingen de vrije loop en kalkte oprijende teksten op openbare zitbanken. Toen in Parijs de revolutie uitbrak wilde hij zich meteen bij 'het gepeupel' aansluiten, maar door geldgebrek moest hij op zijn schreden terugkeren. Ook enkele andere ontsnappingspogingen uit het

'bekrompen milieu' van zijn vervloekte geboortestad liepen op een sisser uit. In die bewogen periode ontstonden zijn beroemde 'bohémien' gedichten.

Een eerste brief aan Verlaine, die op dat moment bij de literatuurfreaks erg in de mode was, werd met een uitnodiging voor een nadere kennismaking beantwoord. Rimbaud, die zich tot 'ziener' had uitgeroepen, nam voor die gelegenheid zijn pas geschreven tekst 'Le Bateau ivre' mee. Het klikte meteen. De verliefde zielen bedwelmde elkaar en zichzelf met gedichten en onstuimige kreten. Maar omdat geen van beiden zijn emoties beheerste, zou de stormachtige relatie niet eens twee jaar duren.

De expositie focust ook op 'Une saison en enfer', het enige boek van Rimbaud dat tijdens zijn leven verscheen. Het werd in Brussel gepubliceerd toen hij amper 19 was. Meer dan ooit rekt hij hierin met zijn verleden af en poogt als voortvarende puber de schoonheid te herdefiniëren. De grillige woordenvloed kan op talloze manieren worden uitgelegd. Na de breuk met Verlaine voelde hij zich zo verweesd dat hij definitief met schrijven stopte en zijn heil zocht in het Spaanse Carlistische vreemdelingenleger. Hij hield het daar al vlug voor bekeken en maakte een aantal reizen naar het buitenland, waar hij de meest uiteenlopende functies bekleedde, van circusadministrateur tot wapensmokkelaar. Maar elke reis die hij ondernam, bleek bij nader inzien een hellevaart.

Ludo Dosogne

**Rimbaud (1854-1891) Een seizoen in de hel
Brussel, BOZAR, Ravensteinstraat 23
Nog tot 16 mei, van dinsdag tot zondag van
10.00 tot 18.00**

📍 tel. 02-507 84 44 en website www.bozar.be

**VRIJDAG 19 MAART
DROGENBOS**

Museum Felix De Boeck
Kuikenstraat 6 02-377 57 22
Passie-concert
door Laudato Si
● 20.00

**VRIJDAG 19 MAART
ZAVENTEM**

Raadzaal gemeentehuis 02-759 81 53
Diegemstraat 37
Strijkkwartet Alegre
• organisatie: Fonds Jean-Claude Heuson
voor borstkankeronderzoek
● 20.00

**ZATERDAG 20 MAART
GRIMBERGEN**

Zaal Feniks 02-270 90 58
Abdijstraat 20 (Jan Robberechts)
Kunstconcert
door Koninklijke Harmonie
De Cecilianen
● 19.30

**ZONDAG 21 MAART
SINT-GENESIUS-RODE**

Sint-Genesiuskerk 02-381 14 51
(GC De Boesdaalhoeve)
Randacademie: concert door leerkrachten, leerlingen en oud-leerlingen van de Orfeus-academie
● 16.00

**ZONDAG 21 MAART
WEZEMBEEK-OPPEM**

GC De Kam 02-731 43 31
Beekstraat 172
Randacademie: concert door leerkrachten, leerlingen en oud-leerlingen van de muziekacademie
● 11.00

**VRIJDAG 26 MAART
DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Con Spirito
● 20.30

ZONDAG 28 MAART**MEISE**

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

**Pianoduo Eugène Galland
en Leonardo Anglani**

● 11.00

JAZZ**VRIJDAG 5 MAART****GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

**Nathalie Loriers Trio &
Extensions**

● 20.15

DONDERDAG 25 MAART**BEERSEL**

CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34

Odds On

● 20.30

VRIJDAG 26 MAART**ASSE**

Vzw 't Smiske 02-306 68 55
Gemeenteplein 7

klAsse: jAsszz-jamsessie

● 21.00

FILM**ZONDAG 7 MAART****BEERSEL**

CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34

La Meglio Gioventu

● 15.00 deel 1, 18.00 Italiaans
buffet, 19.00 deel 2

DINSDAG 9 MAART**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Human Stain

● 20.30

DINSDAG 9 MAART**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Calendar Girls

● 20.30

ZONDAG 14 MAART**BEERSEL**

CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34

Calendar Girls

● 20.00

ZONDAG 14 MAART**WEMMEL**

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Finding Nemo

● 14.30

DINSDAG 16 MAART**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Calendar Girls

● 20.30

DINSDAG 16 MAART**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Zatoichi

● 20.30

WOENSDAG 17 MAART**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

Stuck on you

● 20.30

VRIJDAG 19 MAART**WEMMEL**

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Verder dan de maan

● 20.00

ZONDAG 21 MAART**BEERSEL**

CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34

Mona Lisa Smile

● 20.00

DINSDAG 23 MAART**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Mona Lisa Smile

● 20.30

WOENSDAG 24 MAART**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

Calendar Girls

● 20.30

Festival van de extravagante verbeelding

Het Brussels Internationaal Festival van de Fantastische Film (BIFFF) is uniek in zijn genre. Er zijn tijdens het festival niet alleen vreemde creaturen te zien op het witte doek. Acteurs uit diverse gezelschappen vermommen zich iedere avond als afzichtelijke trollen, bloeddorstige vampiers en genadeloze seriëkillers die de wachtende toeschouwers de stuipen op het lijf proberen te jagen. Beeldende kunstenaars herscheppen Passage 44, waar het festival plaatsvindt, zelfs in een luguber spookkasteel.

De vermaarde Franse striptekenaar Philippe Cazaumayou (Caza), die in zijn satirische reeksen de spot drijft met kleinburgerlijke pantoffelhelden, ontwierp voor de 22ste editie alvast een opmerkelijke affiche. Zijn eenogig monster met slurfjes lijkt meer op een getemde huisslaaf dan op een gevaarlijke zombie. Het heeft zich genesteld in een gemakkelijke fauteuil en draagt een afgeborsteld, klassiek kostuum. Maar uit de hele houding blijkt dat het zijn streken nog niet heeft verlerd. Het festival nodigt naast filmregisseurs ook baanbrekende artiesten in andere disciplines uit. Zo zijn er in de ontvangstzaal harnassen en de stalen jurken van Jean-Claude Saudoyez te zien die de bewegingsvrijheid beperken, maar tegelijk de lichaamsvormen accentueren. De festivalbar wordt omgedoopt tot 'Bruss-hell'. Enkele gespecialiseerde galleries pakken uit met de meest bizarre voorwerpen uit hun kunstcollectie. Kaat Tilley, Sofie D'Hoore en andere modeontwer-

pers laten hun theatraalste pakken zien. Het 'Terror Circus' en het Magic Land Theatre organiseren huiveringwekkende happenings.

De uitdagende 'drag queens' van Mama Roma zorgen tijdens het openingsgala voor een Fellinianaanse sfeer. Op de Body Painting wedstrijd, die daags nadien wordt georganiseerd, zien de toeschouwers de modellen langzaam maar zeker veranderen in buitenaardse creaturen.

Meer dan zeventig fantastische films, waaronder heel wat thrillers en science fiction producties, zijn nooit eerder in ons land vertoond. In Cinema Nova loopt tegelijk een retrospectieve waarin de 'levende dode' centraal staat. Blikvangers zijn 'Carnival of souls' van Harvey en 'Dellamorte, dellamore' van Soavi.

Naast deze cultfilms is er ook werk te zien van Romero en Fulci. Het Kulturkaffee van de VUB programmeert van 16 tot 18 maart drie versies van 'Dr Jekyll and Mr Hyde'. Het traditionele Vampierbal verhuist dit jaar van de Anderlechtse Slachthuizen naar de Botanique, die een macabere face lift krijgt. Alleen wie gegrimmeerd en verkleed is, wordt op deze slotparty toegelaten.

Ludo Dosogne

22ste Brussels Internationaal Festival van de Fantastische Film
Brussel, Auditorium Passage 44 (Kruidtuinlaan 44) en Cinema Nova (Arenbergstraat 3)
Van vrijdag 12 tot zaterdag 27 maart
tel. 02-204 00 13 en
website www.biffv.org

Tips voor trips in Vlaams-Brabant

Wie op zoek is naar inspiratie voor een wandel- of fietstocht dichtbij huis of een uitstap in groep in eigen streek wil organiseren, vindt zeker zijn gading in de brochures van Toerisme Vlaams-Brabant. Een greep uit het aanbod van gratis brochures: **Trip Tips:** Vier keer per jaar bundelt Toerisme Vlaams-Brabant alle evenementen, tentoonstellingen en wandel- en fietstochten onder begeleiding van een gids in Trip Tips. **Wandelen, fietsen en genieten:** In deze folder maakt u via drie regio's - het Hageland, de Groene

Gordel en de kunststad Leuven - kennis met het gevarieerde toeristische aanbod in de provincie. **Uitstappen voor groepen:** Deze brochure reikt u heel wat ideeën aan voor kant-en-klare dagtochten, halve dagtochten of kortere bezoeken. Ook minder traditionele uitstappen komen aan bod. Voor volwassenen met een handicap worden een aantal projecten met een aangepast programma voorgesteld. **Logeren in Vlaams-Brabant:** In Vlaams-Brabant hoeft u niet ver te zoeken naar logiesmogelijkheden. De talloze hotelletjes, bed-and-breakfastmogelijkheden, plattelandsverblijven, business-flats, kampeerterreinen en adressen waar stilte troef is, werden samengebracht in deze overzichtelijke logiesbrochure. **Vaar- en fietstoerisme voor groepen:** Het Zeekanaal, het kanaal Brussel-Charleroi en het kanaal Leuven-Dijle worden meer en meer gewaardeerd door toeristen die Vlaams-Brabant eens vanuit een ander perspectief willen bekijken. Een pleziervaart of een deskundig begeleide rondvaart, eventueel gecombineerd met een bezoek aan de wal, behoren tot de mogelijkheden. **Toeristische kaart:** Op deze kaart vindt u de startpunten van fiets- en wandellussen, het tracé van de fiets- en ruiter-netwerken en de plekjes waar iets moois of interessant te ontdekken valt.

'Wandelen, fietsen en genieten', de toeristische kaart en het regiogidsje van de Groene Gordel zijn gratis te krijgen in alle toeristische diensten, culturele centra en bibliotheken in de Groene Gordel. Deze publicaties en de andere brochures zijn ook op aanvraag verkrijgbaar bij Toerisme Vlaams-Brabant, Provincieplein 1, 3010 Leuven, tel. 016-26 76 20, fax 016-26 76 76, e-mail toerisme@vl-brabant.be, website www.vlaams-brabant.be/toerisme

DONDERDAG 25 MAART

WEZEMBEEK-OPPEM
GC De Kam 02-731 43 31
Beekstraat 172
Young Adam (+16 jaar)
● 20.00

ZATERDAG 27 MAART

DILBEEK
CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Het levende bos - vanaf 6 jaar
● 14.00

ZONDAG 28 MAART

BEERSEL
CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Human Stain
● 20.00

DINSDAG 30 MAART

DILBEEK
CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Last Samourai
● 20.30

DINSDAG 30 MAART

GRIMBERGEN
CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
The Human Stain
● 20.30

WOENSDAG 31 MAART

OVERIJSE
CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11
Thirteen
● 20.30

ZONDAG 4 APRIL

BEERSEL
CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Io Non Ho Para
● 20.00

ZONDAG 4 APRIL

BEERSEL
CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Finding Nemo
(Nederlandstalige versie)
● 15.00

ZONDAG 4 APRIL

TERVUREN
Studio Filmtheaters 02-769 20 92
(Cultuurcentrum Tervuren)
Hoorneelstraat 63
Filmontbijt Pettson & Findus 2 'De Katonaut'
animatiefilm vanaf 4 jaar
● 10.00

VAN 1 TOT 31 MAART

BEERSEL
CC de Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
Layla Aerts
● doorlopend

VAN 1 TOT 31 MAART

WEZEMBEEK-OPPEM
GC De Kam 02-731 43 31
Beekstraat 172
Kam Kiest voor Kunst:
Digitale beelden op stof door
Mariska De Mey
● doorlopend

VAN 3 MAART TOT 5 APRIL

WEMMEL
GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
Fotografiecircuit Vlaanderen:
Doorheen Tsjechië door Jeroen Vandenbroucke
● doorlopend

VAN 8 TOT 26 MAART

DILBEEK
CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Fototentoonstelling
door Caroline Van Poucke
● doorlopend

VAN 19 TOT 28 MAART

JEZUS-EIK/OVERIJSE
GC De Bosuil 02-657 31 79
Witherendreef 1
Expo door Kunstkring RAM
● doorlopend

TOT 21 MAART

DROGENBOS
Museum Felix De Boeck
Kuikenstraat 6 02-377 57 22
De genesisperiode van Felix De Boeck
● van do tot vrij van 13.00 tot 17.00, za en zo van 14.00 tot 17.00

VAN 20 TOT 28 MAART

VILVOORDE
Ruitersrijcomplex 02-255 46 90
(CC Het Bolwerk)
Domein 3 Fonteynen
De Stallen II door Marianne Knop en Peter Rogiers
● za en zo van 14.00 tot 18.00, do van 19.00 tot 20.00

VAN 27 MAART TOT 27 JUNI

DROGENBOS
Museum Felix De Boeck
Kuikenstraat 6 02-377 57 22
Ontmoeting met Felix: Hélène Riedel
● van do tot vrij van 13.00 tot 17.00, za en zo van 14.00 tot 17.00

TOT 1 APRIL

GRIMBERGEN
CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
Wim Catryse en Koen van den Broeck
● doorlopend

DONDERDAG 4 MAART MEISE

Fusieschool Wolvertem
02-272 00 22 (Anna De Meuter,
inschrijven verplicht)

Hoogstraat 40
'Ik wil gezond zijn', avond rond
gezonde levensstijl door prof. Yves Vanden
Auwuele (KULeuven)
● 19.15

DONDERDAG 11 MAART TERVUREN

Zaal Papeblok 02-767 73 55 (KWB)
P.Vandersandestraat 15
Digitale fotografie
● 20.00

VRIJDAG 12 MAART SINT-PIETERS-LEEUEW

Kasteel Coloma 02-377 23 91 (VVPV)
J. Depauwstraat 25
**'Vaste planten combineren
met rozen'** door Elsie Deraedt
● 20.00

DINSDAG 16 MAART DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
**'Andropauze, mythe of
werkelijkheid?'** door dokter
Hubert Claes, uroloog en seksuoloog
● 14.00

DINSDAG 16 MAART SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve
02-380 40 94 (VTB-VAB)
Hoevestraat 67
'Tamil Nadu, Zuid-India' door
Jan & Rita Thienpont - Vanden Branden
● 20.00

WOENSDAG 17 MAART ZAVENTEM

Cultuurhoeve Mariadal 02-720 23 92
Kouterweg 2
**Diavoordracht 'Op schat-
tenjacht door Java,
Sulawesi en Bali'**
door Raymond Mortelmans
• organisatie: VTB-VAB-Zaventem
● 20.00

DONDERDAG 18 MAART VILVOORDE

Protestantse Kerk William Tyndale-Silo
02-251 39 45 (J. van Vooren)
Lange Molenstraat 58
**'Geloven voor vrede,
Christendom'**
door Jan vanden Berghe,
medewerker Pax Christi
● 20.00

VRIJDAG 19 MAART OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11
**Gespreksavond
'Jobs of rust?
Kan de rand een drukke
luchthaven verdragen'**
• organisatie: Masereelfonds
● 20.30

ZATERDAG 20 MAART GRIMBERGEN

Volkssterrenwacht Mira 02-269 12 80
Abdijstraat 22
'De eendes van de wereld'
door Steven Stroeykens
● 15.00

ZATERDAG 20 MAART GROOT-BIJAARDEN

Maria Mazarello Instituut
02-533 29 30 (Gezinspastoraal Brussel)
Brusselstraat 285
**Conferentie
'Kinderen en nieuw
samengestelde gezinnen'**
door Liselotte Anckaert
● 14.00

ZONDAG 21 MAART GRIMBERGEN

Abdij (Ostzaal)
**'Welke rol heeft de kerk
als minderheid te spelen
in een grootstad?'**
door Mgr. J. De Kesel, hulpbisschop
Mechelen-Brussel
● 11.00

DINSDAG 23 MAART GRIMBERGEN

Volkssterrenwacht Mira 02-269 12 80
Abdijstraat 22
**Nacht van de
Geschiedenis**
● 20.00

CURSUSSEN

11 MAART

ASSE
Oud Gasthuis
www.Quintessence-Partners.com
Gemeenteplein
**Start initiatie cursus Neuro
Linguïstisch Programmeren**

ZONDAG 14 MAART

GRIMBERGEN
Volkssterrenwacht Mira 02-269 12 80
Abdijstraat 22
Dag van de Technologie
● 10.00-17.00

ZONDAG 14 MAART

VOSSEM
Gemeentelijke sportzaal
02-767 20 05 (Mia Abbeloos)
Tweedehandsbeurs
voor baby-, kinder-, tiener- en zwanger-
schapskledij en babyuitzet en speelgoed
● 14.00

DINSDAG 16 MAART

WEMMEL
Gemeenteschool 02-460 75 51
Winkel 56 (Rode Kruis)
**Bloedinzameling
Rode Kruis**
● 18.00-19.45

ZATERDAG 20 MAART KRAAINEM

Gemeentelijke sporthal 02-720 88 03
Patronaatstraat 10
KnA's Turngala '80 in 2004'
● 19.00

WOENSDAG 24 MAART

BRUSSEGEM
Zaal 'De Herleving' 02-460 75 51
Dorpsstraat 53 (Rode Kruis)
**Bloedinzameling
Rode Kruis**
● 18.00-19.45

26 EN 27 MAART

GRIMBERGEN
Volkssterrenwacht Mira 02-269 12 80
Abdijstraat 22
Sterrenkijkdagen
met Frank Deboosere
● 19.00-23.00

1 EN 2 APRIL

SINT-PIETERS-LEEUEW
Dienstencentrum Negenhof
St. Stevensstraat 62 02-332 59 53
Lentemarkt
● 15.00-19.00

ZONDAG 4 APRIL

MALEIZEN
Parking ontmoetingscentrum
De Randkrant 02-657 42 79
Hoeilaartsesteenweg 56
Planten ruilen
● 14.00-17.00

COLOFON

Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de volgende agenda die de periode van 4 april tot 4 mei 2004 bestrijkt, moeten ons de nodige informatie bezorgen voor 5 maart a.s.

U kunt uw gegevens faxen naar 02-767 57 86 of e-mailen naar randkrant@derand.be.

U kunt uw informatie ook per brief sturen naar ons redactieadres:

Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse, met de vermelding RandUit Agenda.

Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de Gemeenschapscentra en de culturele centra in de rand.

Om voor plaatsing in aanmerking te komen worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de rand.

REDACTIE Petra Goovaerts.

De pictogrammen die de verschillende rubrieken aanduiden zijn van de hand van Floris De Smedt.

VORMGEVING Mega.L.Una, Brussel

DRUK A. De Cuyper-Robberecht, Zele.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Henry Coenjaarts, Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse.

RandUit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Vlaams-Brabant niet zo'n welriekende dreef

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Toch zorgen die geurproblemen niet voor roodgloeiende telefoons van klagende burgers bij de milieubtenaren of de politie van de gehinderde gemeenten. 'Klachten over geurhinder afkomstig van de luchthaven zijn eerder uitzonderlijk', aldus Guido Declercq, milieubtenaar van Zaventem. 'De Zaventemnaars hebben blijkbaar leren leven met deze hinder. Een aantal weken per jaar, vooral als er een Oostenwind waait, is de kerosinegeur sterk waarneembaar tot in het centrum van Zaventem, maar ook dan is het aantal klachten laag. Dat zou wel eens kunnen veranderen als gestart wordt met de uitvoering van het spreidingsplan van federaal minister van Mobiliteit Bert Anciaux. De vliegtuigen zullen dan ook met lichte rugwind richting Kortenberg opstijgen en door de extra kracht die daarvoor nodig is, zouden die vliegtuigen wel eens heel wat meer kerosinedampen in het centrum van Zaventem kunnen verspreiden.' Ook klachten over geurhinder door het vele verkeer in de buurt krijgt Declercq zelden. 'Mensen nemen het snelst contact met ons op om geurhinder van hun burens te melden. Als de buurman afval verbrandt in zijn tuin of een stinkend goetje in de gootsteen kiepert, zal men eerder geneigd zijn te bellen omdat die hinder totaal onverwacht is.'

Na de dagenlange brand die ontstond bij de afbraak van de Marly-site in Neder-over-Heembeek vorig jaar december, kunnen heel wat mensen meespreken over geurhinder, een vorm van milieuverontreiniging die niet altijd nadelige gevolgen heeft voor de gezondheid, maar wel flinke ongemakken kan veroorzaken. Zo'n brand is, gelukkig maar, uitzonderlijk. Het drukke weg- en luchtverkeer in de Vlaamse rand rond Brussel zorgt daarentegen permanent voor luchtverontreiniging én geurhinder.

Machelen, Steenokkerzeel, Vilvoorde, Zaventem en Drogenbos zijn de meest stinkende gemeenten in de rand. De inwoners van Galmaarden, Gooik, Hoeilaart, Roosdaal, Linkebeek, Lennik en Sint-Genesius-Rode zijn dan weer best tevreden over de kwaliteit van de lucht in hun gemeente. Dat blijkt uit de resultaten van de volksraadpleging die het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS) heeft uitgevoerd in 2001. Aminoal, de Vlaamse milieuadministratie, kwam in een ander onderzoek tot gelijkaardige bevindingen; ook toen bleken dezelfde gemeenten het meest geplaagd te worden door geurhinder. Van de ruim 3.000 ondervraagden had 30% last van geluid, 19% van geur en 5% van kunstlicht. Verkeer en vervoer werden als de belangrijkste bron van geurhinder ervaren.

Hinderlijke burens

Vlaams-Brabant is - door het drukke wegverkeer met o.a. de ring rond Brussel en de luchthaven van Zaventem - de meest luidruchtige van alle provincies. Op het vlak van geurhinder moet Vlaams-Brabant alleen Oost-Vlaanderen voor zich laten; ook hier behoren de drukke verkeersaders tot de grote boosdoeners.

Eerst de ramen dicht

Geen klachten betekent allerminst dat er geen hinder is, zegt Gunther Van Broeck van Aminoal. 'Klachten zijn maar het topje van de ijsberg. In eerste instantie zullen mensen zelf iets doen tegen de hinder, zoals ramen en deuren sluiten of niet meer in de tuin zitten. Daarna overweegt men klacht in te dienen. De laatste stap is ook werkelijk klacht indienen.' Een belangrijke reden om hinder te melden, is ongerustheid over de schadelijke gevolgen voor de gezondheid. 'Ernstige geurhinder kan slapeloosheid, ademhalingsproblemen, duizeligheid, hoofdpijn, oog-, keel- en neusirritatie, allergische reacties, hoest, pijn in de borst en maagklachten zoals misselijkheid, braken, walging en verlies van eetlust veroorzaken', vertelt Van Broeck. 'Stank is dus zeker geen luxeprobleem voor wie ermee te maken krijgt.'

'We krijgen wel eens vragen van ongeruste burgers of de kerosinedampen van de opstijgende vliegtuigen niet schadelijk zijn', vertelt milieubtenaar Declercq. 'We informeren ons hierover bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) die een aantal meetpunten heeft in de buurt van de luchthaven, o.a. in Steenokkerzeel. Of kerosine schadelijk is? Dat is

'Klachten over geurhinder zijn maar het topje van de ijsberg. Eerst proberen de mensen zelf iets te doen, zoals het sluiten van ramen en deuren'

een eeuwige discussie. De invloed van het verkeer op de grote wegen op het meetstation in Steenokkerzeel is enorm, maar volgens de VMM worden de pieklozingen van de vliegtuigen, zodra die voldoende hoog vliegen, niét teruggevonden in de metingen. Maar gezond zullen kerosine-

dampen zeker niet zijn. Hopelijk krijgt deze problematiek meer aandacht in het kader van de milieuvergunningsaanvraag van de luchthaven.'

Kanaalzone verlost van stankgolven

Als een burger een klacht wegens geurhinder indient, verschilt de behandeling van die klacht van gemeente tot gemeente. 'Is het de eerste keer dat er een klacht binnenkomt of werd de bron al herhaaldelijk aangewezen? Vinden de lokale politici dat de burger snel moet geholpen worden of zijn er andere prioriteiten? Dergelijke factoren kunnen de werkwijze beïnvloeden', vertelt Van Broeck. 'Meestal gaat men eerst ter plaatse om de situatie in te schatten. Bij chronische problemen zal men vlugger een beroep doen op deskundigen en bijvoorbeeld een onderzoeksbureau inschakelen om een geurstudie uit te voeren.'

Stank mag dan al subjectief ervaren worden, er bestaan wel degelijk technieken om geur objectief te meten. 'De neus is het meest nauwkeurige meetinstrument dat zelfs de laagste concentraties kan meten, daar kan geen enkel ander instrument tegenop', aldus Van Broeck. 'Snuffelteams die ter plaatse metingen uitvoeren of sociologische hinderenquêtes onder de vorm van geurdagboeken zijn mogelijke manieren om geurhinder te meten.'

Zo hielden 89 vrijwilligers gedurende drie maanden een geurdagboek bij in het kader van een onderzoek dat de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) in 2002 en 2003 voerde na herhaaldelijke klachten van geurhinder in de Vilvoordse en Grimbergse kanaalzone. Het compostverwerkend bedrijf Indaver en PB Gelatins, dat slachtafval tot gelatine verwerkt, bleken daar de belangrijkste bronnen van geurhinder te zijn. 'In 2001 en 2002 hebben we in Vilvoorde en Grimbergen ernstige problemen gehad; klachten over geurhinder kwamen toen doorlopend binnen', vertelt de Vilvoordse leefmilieuschepen Magda Van Stevens (Groen!). Om de hinder te beperken stelde de VITO in beide bedrijven een aantal maatregelen voor. PB Gelatins zal tegen juni e.k. meer dan 1 miljoen euro beste-

Meer ozon en broeikasgassen

Er mag dan al een reukje zitten aan de lucht die we inademen, het zal wellicht niet verbazen dat er aan de kwaliteit van die lucht ook vaak iets schort. Uit het provinciaal milieuraapport van 2002 leren we onder meer dat tussen 2000 en 2001 het aantal dagen waarop de overschrijdingsnorm voor ozon, dat o.a. wordt gevormd door uitlaatgassen van voertuigen, verwarmingsketels en elektriciteitscentrales, is gestegen. Voor dioxines werd in 2001 de richtwaarde in Vlaams-Brabant op 2 plaatsen in de buurt van afvalverbrandingsinstallaties licht overschreden. Dat was in 2002 ook het geval op 2 van de 3 meetplaatsen ter hoogte van de luchthaven in Zaventem.

Het jaarlijkse Milieu- en Natuurrapport Vlaanderen van de VMM stipt voor 2003 o.a. aan dat de uitstoot van dioxines in Vlaanderen daalt, maar dat de uitstoot van broeikasgassen verder blijft stijgen. Meer info over het MIRA-T rapport leest u op www.milieuraapport.be

den aan bijkomende aanpassingen. Het bufferbekken van het afvalwaterzuiveringsstation waar alle afval samenkomt, krijgt een overdekking en er wordt geïnvesteerd in een uitbreiding van de afzuiginstallaties en de behandeling van de afgezogen lucht. Indaver verwerkt in haar composteringsinstallatie selectief ingezameld GFT-afval tot waardevolle compost die afgezet wordt als bodemverbeteraar. Sinds de start van de exploitatie in 1995 wordt het bedrijf met de vinger gewezen als een constante bron van stankgolven die Vilvoorde, Grimbergen en Zemst overspoelden. Eerdere structurele maatregelen hadden niet het gewenste effect, zodat in mei 2003 de vergunde capaciteit werd gehalveerd tot 700 ton GFT per week. Daarnaast verminderde Indaver onder meer de geurconcentraties in de composteringshal en houdt het bedrijf de werking van de luchtwasser en de biofilter nauwlettend in het oog. Met succes, blijkt nu. 'Na het VITO-onderzoek heeft minister van Leefmilieu Ludo Sannen wijzigingen aangebracht aan de milieuvergunningen van Indaver en PB Gelatins. Die twee bedrijven houden zich aan die wijzigingen en sinds de zomer van 2003 zijn er geen problemen meer geweest', vertelt Van Stevens. In Vilvoorde mag het aantal klachten over geurhinder dan sterk gedaald zijn, de algemene tendens voor Vlaanderen geeft een ander beeld. 'In 1993 werd er gemiddeld rond 3 klachtenbronnen per gemeente klacht ingediend wegens geuroverlast, in 1997 waren dat al 6 klachtenbronnen per gemeente. Ofwel worden de klachten beter verwerkt door de milieudiensten, ofwel zijn de burgers veel gevoeliger voor geurhinder, ofwel zijn er gewoon meer bronnen van geurhinder dan vroeger. De cijfers voor 2003 zijn nog niet beschikbaar, maar we verwachten in ieder geval alweer een sterke toename van het aantal geregistreerde stankbronnen', voorspelt Van Broeck.

Petra Goovaerts

Meer info over geurhinder vindt u op de website <http://www.vlaanderen.be/lucht>

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Het is een van mijn lievelingsgedachten dat mijn generatie - nu vijftigers - door het lot is begunstigd. Geboren worden in de tweede helft van de jaren veertig van de twintigste eeuw, wat een meevaler! Onze ouders waren oorlogskinderen, behoorden tot generaties die soms in één leven de twee wereldoorlogen meemaakten. Wij waren (hun) vredeskinderen, de generatie van wie het leven als motto 'nooit meer oorlog' meekreeg, als decor het een wordende Europa en als stramien de naoorlogse groei en bloei.

Maar als ik het over de eenmaking van Europa in onze kinderjaren heb, gaat het natuurlijk over West-Europa. Dat reikte tot aan 'het ijzeren gordijn', waarachter een vorig model van 'de wereld van het Kwade' begon, het grauwe Oost-Europa in de greep van de grote boze wolf Rusland. Terwijl 'nooit meer oorlog' vooral een Frans-Duitse aangelegenheid was, werd 'de koude oorlog' een Oost-West kwestie. Die koude oorlog was weliswaar veertig jaar aan de orde in de geschiedenis van mijn generatie, maar fnuikte de West-Europese opgang niet, integendeel, hield de groeiende welvaart onder ons, westerlingen.

De vredeskinderen hadden het goed, 'vrijheid blijheid' werd ook hun motto. Ze tornden aan de draden van hun levensstramien die te strak gespannen waren en ze konden het zich permitteren zich links, kritisch en sociaal op te stellen - wie minder omkijken heeft naar privé-noden, kan zich maatschappelijke noden aantrekken. Aan het decor van hun leven raakten de vredeskinderen echter niet: het een wordende Europa gold intussen als hun futuristische modelhuis.

Ik weet niet of iedereen van mijn

Groei en bloei

Het liefst krijg ik de Griekse munt van twee euro in handen. Dat is grafisch niet de mooiste, maar symbolisch wel de sterkste euromunt - met Europa en Zeus erop, de prinses en de als stier vermomde oppergod. Hij ontvoerde haar uit Klein-Azië naar Griekenland, en daar is het begonnen, het verhaal van het hele Europese continent, zeg maar: onze geschiedenis.

generatie even idealistisch over Europa dacht als ik, maar ik vond 'de Europese gedachte' in ieder geval bloedmooi. Ik kreeg als scholier lessen over de eenmaking van Europa en gaf als lerares die lessen door. Mijn leerlingen en ik dreunden de Europese lijstjes af, zeg maar de formules van onze groei en bloei: de jaartallen, de verdragen, de landen. Ik noem die laatste nog eens op, het oorspronkelijke sextet België, Nederland, Luxemburg, Italië, Frankrijk en (West-)Duitsland, het bijkomende trio Verenigd Koninkrijk, Ierland en Denemarken, nummer tien, Griekenland, onze bakermat, het zuidse duo Spanje en Portugal, het tweede trio Oostenrijk, Zweden en Finland. De Europese Unie werd hoe langer hoe meer gelijk aan het historische Europa en dat was een prachtig en groots evenement.

Toegegeven, er waren vele redenen voor scepticisme. De economische eenmaking bleek nog geen sociale eenmaking te zijn en politiek deden de Europeanen vooral aan nationalistische

touwtrekkerij. Eigenlijk ging er ontstellend veel mis bij de bouw en de inrichting van het modelhuis.

Maar hoe moet dat dan nu verder? Van de grond af aan herbeginnen is onmogelijk, fundamenteel verbouwen lijkt niet aan de orde. Er wordt integendeel almaar door bijgebouwd, en binnenkort fors uitgebreid, Oost-Europa erbij, aan de koude oorlog voorbij. Ik ken het lijstje nieuwkomers van 2004 ook uit het hoofd: Estland, Letland, Litouwen, Polen, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Slovenië, Cyprus en Malta. En ik houd mezelf voor dat die uitbreiding ook prachtig en groots is, met landen aan de Baltische zee die ooit tot de Hanze behoorden, steden als Boedapest en Praag, eilanden in de Middellandse Zee.

Maar terwijl mijn Europees idealisme het vroeger altijd won van mijn scepticisme, is nu het omgekeerde aan de hand: ik slaag er niet in enthousiast te zijn over de uitbreiding van vijftien naar vijfentwintig. De EU denkt aan de lucratieve markten die er bijkomen, ik zie de gretige mensen die in aantocht zijn. Daar heb je ze al, dacht ik toen werd vastgesteld dat de valse eurobiljetten vooral van Oost-Europese makelij zijn.

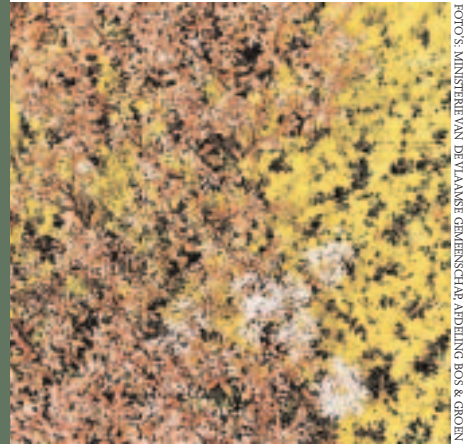
De uitbreiding van de unie herinnert me aan de experimenten van mijn generatie met communes. We bewoonden met zijn velen grote huizen. Dat was een bruisende bedoening, maar er liep veel mis, vooral praktische dingen, de geldzaken, de gemeenschaps-taken, de afspraken.

Zo zal dat ook gaan in het Europa van de vijfentwintig, stook ik mezelf op, in plaats van me in te peperen dat het hoog tijd wordt dat mijn generatie de naoorlogse groei en bloei waarmee ze werd verwend, nu met andere Europeanen gaat delen.

Brigitte Raskin

van huizen en tuinen

FOTO'S: MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP, AFDELING BOS & GROEN

Vlaanderen subsidieert groendaken

Extensieve groendaken beginnen ook bij ons meer en meer op te duiken. Voorlopig nog vooral op bedrijfs- en kantoorgebouwen, maar stilaan ook in de privé woningbouw. Onder meer omwille van de grote voordelen van extensieve groendaken op het vlak van de waterbeheersing, subsidieert de Vlaamse Regering sinds kort de aanleg van dergelijke daken, wat ongetwijfeld een bijkomende stimulans zal zijn.

In tegenstelling tot de klassieke daktuin bestaat een extensief groendak uit een natuurlijk aandoende begroeiing die weinig of geen onderhoud vergt. Het is meestal niet beloopbaar en kan zowel op een plat dak als op een hellend dak worden aangelegd. Qua uitzicht is het te vergelijken met een grasveldje of een schraal heidellandschap met mossen en allerlei vetplantjes.

Vegetatiematten

Een extensief groendak bestaat uit opeenvolgende lagen die er voor moeten zorgen dat de planten zich kunnen vasthechten en wortelen, maar die ook moeten vermijden dat de planten door de dakbedekking groeien en het dak gaat lekken. Bovendien moet de waterafvoer behouden blijven en moet men voorkomen dat afvoerleidingen en dergelijke verstopt raken.

Bijzonder handig zijn de vegetatiematten met voorgekweekte plantjes die kant en klaar geleverd worden en vrijwel onmiddellijk een volgroei effect geven. Op hellende daken of gewelddaken is dit vaak de enige manier om tot een behoorlijk resultaat te komen zonder ingewikkelde construc-

Groendaken bestaan al sinds eeuwen. Sinds het begin van de jaren '60 van de vorige eeuw werden deze groendaken vooral in Duitsland herontdekt als een interessante optie om natuur in de stad te introduceren.

ties. Nadeel is de eerder beperkte plantenkeuze (vooral mossen en sedumsoorten), maar de leveranciers van dergelijke matten breiden hun plantengamma constant uit.

De planten moeten uiteraard aangepast zijn aan de extreme klimatologische omstandigheden die zich op groendaken voordoen: heet en droog in de zomer, koud en nat in de winter. Bovendien moet rekening worden gehouden met de dikte van het substraat, de hellingsgraad van het dak en met de oriëntatie ten opzichte van wind, zon, regen, enz...

Wisselende kleuren

Bij een daktuin of een intensief groendak is de keuze van planten vrijwel onbeperkt. Alles hangt uiteindelijk af van de dikte van de substraatlaag. Hoe dikker die laag, hoe groter de keuze. Als men een substraatlaag van meer dan een halve meter dik kan aanbrengen, kan men zelfs bomen op het dak planten. Voor een extensief groendak met een substraatlaag van slechts een paar cm dik, is de keuze veel beperkter. Het gaat hoofdzakelijk om planten die van nature voorkomen op rotsen of op schrale zandgrond, zoals mossen en vooral de vele sedum- en sempervivumsoorten. Een dak met hoofdzakelijk mossoor-

ten en vetplanten is in alle seizoenen aantrekkelijk door de steeds wisselende kleuren.

Voorbeelden van zo'n groendak zijn o.m. te zien op de administratieve centra van Grimbergen, Lubbeek en Kortenberg, de gebouwen van het Brussels Instituut voor Milieubeheer in Gulledele in Woluwe, de Europese school in Sint-Lambrechts-Woluwe en het Universitair Ziekenhuis Gasthuisberg in Leuven.

Het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap subsidieert de aanleg van extensieve groendaken. Deze subsidiëring gebeurt via de steden en gemeenten die het Samenwerkingsakkoord (de vroegere Milieuconvenant) ondertekenen. In tal van steden en gemeenten is dat het geval. De subsidie bedraagt 25 euro per vierkante meter, maar sommige gemeenten subsidiëren een hoger bedrag. U neemt best contact op met uw stad of gemeente om te weten of u een subsidie kunt krijgen.

Paul Geerts

INFO

De Vlaamse Gemeenschap publiceerde een folder (gratis) en een uitgebreide brochure (betalend) over groendaken. Die kunnen aangevraagd worden op volgend adres: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Bos & Groen, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel, contactpersoon: Dirk Demeyere, tel. 02-553 81 13, e-mail: dirk.demeyere@lin.vlaanderen.be

Op een steenworp van Brussel wacht een andere wereld

De Groene Gordel. Je hebt er van gehoord of je hebt er nog niet van gehoord. Maar één ding staat vast: binnen niet al te lange tijd is het een begrip waar niemand nog vraagtekens bij heeft. Als we mogen voortgaan op het enthousiasme van de mensen op de dienst Toerisme Vlaams-Brabant zullen we daar geen seconde spijt van hebben. Zij hebben een Strategisch Beleidsplan voor toerisme en recreatie in die Groene Gordel ontwikkeld en ze zijn daar bijzonder trots op.

De Groene Gordel is een nieuwe toeristische regio in Vlaams-Brabant, zo blijkt. 'In deze provincie heb je een aantal regio's, zoals de kunststad Leuven of het Hageland met een duidelijke, eigen identiteit. Maar dan heb je nog het grote, ruime gebied rond Brussel', zegt Ed Goris, diensthoofd van Toerisme

Vlaams-Brabant. 'Daarin vallen het Pajottenland, het gebied Zennevallei/Demerland en de Brabantse Kouters. Op zich zijn die te klein om er succesvol toerisme uit te bouwen. Daarom nemen we ze nu samen onder de noemer Groene Gordel.' Want één ding hebben de subregio's gemeen: ze zijn rustig, groen, perfect geschikt voor ontspanning, en dát op een steenworp van Brussel. Ed Goris en de twee regiocoördinatoren Marleen Vandenas en Astrid Clymans hebben zich geestdriftig aan het werk gezet en zijn met een plan op de proppen gekomen dat de nieuwe regio in maximaal zes jaar tijd moet omvormen tot een plek waarvan mensen weten dat het er goed toeven is. 'We hebben de troeven en mogelijkheden van de regio in kaart gebracht, wat er al is, wat we kunnen uitbouwen en waar we uiteindelijk naartoe willen', zegt Ed Goris. Hij benadrukt dat het geen vrijblijvende studie is geworden. 'Het is een echt plan, we gaan het de komende jaren effectief waarmaken.'

Op ontdekking achter de lintbebouwing

Toerisme Vlaams-Brabant heeft de 44 gemeenten die deel uitmaken van de Groene Gordel van bij het begin bij het

project betrokken. Wie weet er tenslotte beter wat de (mogelijke) aantrekkingspunten van een bepaalde plek zijn, dan de lokale mensen zelf? 'Ondersteuning en enthousiasme van de plaatselijke bevolking zijn heel belangrijk om zo'n groot plan te laten slagen', vindt Marleen Vandenas. En wanneer mag het plan dan geslaagd heten? De eerste stap blijkt de identiteit van de Groene Gordel: nieuw en onbekend, dus vrijwel onbestaand. Daar is dus werk aan de winkel. Je gaat tenslotte ook niet op vakantie naar de kust of de Ardennen als je er nog nooit van hebt gehoord. 'Imagoversterking is echt belangrijk', vertelt Marleen, 'vooral omdat de mensen die regio vaak associëren met allerlei problemen. Er is te veel verkeer, de mobiliteit verloopt er moeizaam, er heerst angst om opgeslorpt te worden door Brussel. Door net in dat gebied rond toerisme en recreatie te gaan werken, willen we ook de positieve kanten in de verf zetten.' En dat die er zijn, weten de regiocoördinatoren

maar al te goed. 'Als je de hoofdwegen met hun lintbebouwing verlaat, sta je plotseling midden in het groen, en dat op 12 kilometer van een drukke hoofdstad', zegt Astrid Clymans.

Contrast tussen platteland en stad

Hoewel ze al jaren in de toeristische sector in Vlaams-Brabant werken, hebben beide regiocoördinatoren een paar plekjes ontdekt waaraan ze meteen hun hart hebben verpand. 'Voor mij was dat de Herisemmolen in Alseberg', legt Marleen uit. 'Ik was er voordien nooit geweest en de locatie heeft me echt verrast. Je rijdt over die grote steenweg die iedereen kent en gebruikt, maar als je dan ergens een klein zijstraatje neemt, kom je in een andere wereld terecht. Net alsof de tijd er is blijven stilstaan.'

Het contrast tussen het landelijke van de Groene Gordel en het immer gonzende Brussel is een troef die nadrukkelijk uitgespeeld moet en zal worden. 'Mij is vooral een wandeling in de buurt van Meise bijgebleven', vertelt Astrid. 'Je komt op een bepaald moment ergens op een hoog punt bij een bankje met drie linden. Je hoort er het ruisen van

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

de wind in de bomen en verder is het er muisstil. Maar tegelijk zie je in de verte het Atomium staan.' Dit soort plaatsen is bij het grote publiek meestal totaal onbekend en daar wil het toeristische beleidsplan dus iets aan veranderen. Maar dat gebeurt niet zomaar in het wilde weg; er zit wel degelijk structuur in het plan. Het gaat namelijk uit van de grote attracties en verbindt de kleintjes daarmee. 'Elk van de drie subregio's heeft al een topattractie, dus dat komt heel goed uit', vindt Ed Goris. 'We hebben het Afrikamuseum in Tervuren, de nationale plantentuin in Meise en het kasteel van Gaasbeek. Die zijn tamelijk bekend en trekken vanzelf al veel toeristen aan.' Deze attracties zullen in de toekomst nog meer naar voren geschoven worden. Toerisme Vlaams-Brabant wil er graag infopunten installeren waar de bezoekers te weten kunnen komen wat er in de regio nog de moeite waard is om eens naartoe te gaan. Zo moet er een heel netwerk ontstaan van grotere en kleinere bezienswaardigheden die op een of andere manier naar elkaar doorverwijzen. Een van de mogelijkheden is een fiets- of wandelroutenetwerk waarbij je onderweg voorbij de interessantste plaatsen komt. Gewoon de wandeling of fietstocht volgen en uit de waaier van attracties op je weg die kiezen die jou het meest interesseren. Fietssarrangementen waarbij je in enkele dagen de hele Groene Gordel ontdekt, is een volgende mogelijkheid. 'De eerste dag bezoek je bijvoorbeeld het kasteel van Gaasbeek, waarna je gaat eten in een typisch restaurant dat streekgerechten serveert. Je overnacht een keertje in Halle, de volgende nacht in Grimbergen enzovoort.' Keuze te over.

Streekproducten moeten in de Groene Gordel trouwens meer worden dan iets wat je toevallig eens tegenkomt bij kleine honger of dorst tijdens een wandeling of fietstocht. Naast de infopunten bij de topattracties, moeten er overal in de regio verkooppunten voor streekproducten komen. Dat kan in een openbare instelling zijn, zoals een hoekje in een plaatselijke bibliotheek, of bij de ingang van een gemeentehuis, maar ze kunnen ook de vorm aannemen van een specialiteitenafdeling in een winkel.

Dicht bij huis is in

Het Strategisch Beleidsplan komt eigenlijk precies op tijd. Kortbijtoerisme is een ware modetrend. 'Vroeger kon je het niet ver genoeg gaan zoeken', zegt Ed Goris, die zelf uit de wereld van het internationale toerisme komt en bijgevolg heel de wereld heeft afgereisd. 'Maar ik merk dat de mensen vandaag graag de dingen dicht bij huis ontdekken.' En dat klopt. In je vriendenkring mag je met een verre reis naar pakweg Japan of Nieuw-Zeeland dan nog altijd bewondering oogsten, tegelijk wordt het niet kennen van je eigen streek stilaan verheven tot vage doodzonde. Een en ander past ook allemaal perfect in dat andere modeverschijnsel: onthaasten. Prima initiatief, dus, die uitbouw

Het contrast tussen het landelijke van de Groene Gordel en het immer gonzende Brussel is een troef die nadrukkelijk uitgespeeld zal worden

Ines Minten

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

van de Groene Gordel. En om het allemaal nóg duidelijker op een rij te zetten, is er de regiogids over de streek. 'Een handig instrument voor de toerist-recreant', volgens Marleen. Een pocketboekje waarin je kunt lezen waar je wat kan zien of beleven. Er staan adressen in, praktische gegevens, historische achtergrond en andere informatie. Alle 44 gemeenten van de Groene Gordel worden erin beschreven.

Meer info over de Groene Gordel vindt u op de website www.vlaams-brabant.be/toerisme

Het regiogidsje van de Groene Gordel is gratis te verkrijgen in alle toeristische diensten, culturele centra en bibliotheken in de Groene Gordel of bij Toerisme Vlaams-Brabant, tel. 016-26 76 20.

Tourismus und Freizeitgestaltung im Grünen Gürtel

Der Grüne Gürtel ('Groene Gordel'): in nicht allzu langer Zeit wird dies ein Begriff sein, zu dem sich Fragen erübrigen. Die Mitarbeiter des Tourismusamtes Vlaams-Brabant haben einen strategischen Grundsatzplan für Tourismus und Freizeitgestaltung im Grünen Gürtel entwickelt und sind darauf besonders stolz. 'In unserer Provinz gibt es einige Regionen wie z. B. die Kunststadt Leuven oder das Hageland mit einer ganz klaren eigenen Identität. Und dann gibt es noch das große, weitläufige Gebiet rund um Brüssel', sagt Ed Goris, Amtsleiter von Toerisme Vlaams-Brabant. 'Darunter fallen das Pajottenland, die Gebiete Zennevallei/Demerland und Brabantse Kouters. Jedes für sich betrachtet, sind diese Gebiete zu klein, um den Fremdenverkehr darin erfolgreich zu entwickeln. Daher fassen wir sie jetzt unter der Bezeichnung Grüner Gürtel zusammen und verbinden viele Sehenswürdigkeiten mit ausgeklügelten Rad- und Wanderwegen.'

FOTO'S: PASCAL VIGNERON

Een wijnproefwedstrijd voor het grote publiek

‘Cooreman Wijnen’, iedereen heeft die naam in rode letters wel eens zien staan op de witte muren van een verbouwde hoeve, rechts van de E40 als je van de kust de Brusselse ring nadert. Philip Cooreman staat samen met zijn vader Ludwig aan het hoofd van deze wijngroothandel.

Enthousiast vertelt hij over de komende wedstrijd. ‘Wijn proeven is altijd omgeven geweest met een elitair sfeertje. Het was iets voor notabelen want wijn werd vereenzelvd met een verfijnde levensstijl en een goed gevulde beurs. Dat is gelukkig veranderd. Tegenwoordig hoef je niet meer echt kapitaalkrachtig te zijn om je een goede fles wijn te kunnen veroorloven en parallel met die evolutie beginnen steeds meer mensen zich te verdiepen in dat mysterieuze product dat resulteert uit het samengaan van een resem natuurlijke factoren en het vakmanschap van de wijnbouwer.’ Aan de wijnproefwedstrijd van Cooreman kunnen 900 mensen deelnemen (vooraf inschrijven is verplicht). Die 900 deelnemers worden opgesplitst in groepjes van drie (‘wijn is communicatie’) die elk aan een eigen tafeltje worden geïnstalleerd in de grote voormalige studiozaal in het Flagey-gebouw in Brussel waar de wedstrijd plaatsvindt. In drie zittingen worden die trio’s vervolgens beoordeeld op hun kennis van de wijnen die ze te proeven krijgen. De twintig beste trio’s gaan naar de tweede ronde, de drie beste daar weer van nemen het in de derde ronde, de finale, tegen elkaar op. Het trio dat wint, krijgt een

Op zaterdag 17 april a.s. organiseert de befaamde wijnhandel Cooreman uit Groot-Bijgaarden een wijnproefwedstrijd voor het grote publiek. Bedrijfsleider Philip Cooreman vertelt wat er allemaal achter zit.

gevarieerd aantal flessen wijn ter waarde van 5.000 euro, zeg maar een heuse wijnkelder.

De winnaars van de tweede prijs krijgen een 3-daagse wijntrip in de Bordeauxstreek aangeboden. Ze logeren in het Château Bertrand Braneyre in de Haut-Médoc, het wijndomein dat

‘Tegenwoordig hoef je gelukkig niet meer echt kapitaalkrachtig te zijn om je een goede fles wijn te kunnen veroorloven’

Ludwig Cooreman in 1993 kocht. Daar wordt een mooie en aromatische rode wijn gemaakt die in de meeste wijngidsen niet zonder vermelding blijft.

Voor elke beurs

De firma Cooreman verkoopt uiteraard haar eigen wijnen, maar daarnaast ook een ruim gamma flessen van gereputeerde domeinen, zowel uit Frankrijk als van elders in de wereld. Wie op zoek is naar een voortreffelijke bordeaux, vind hier Château Labégorce-Zédé van

die andere Belgen die in de Médoc actief zijn, de familie Thienpont. Dat is wel een wijn waarvoor je diep in je beurs moest tasten, wat eveneens geldt voor een aantal andere grote namen die het bedrijf in stock heeft. Maar ook in het meer betaalbare genre scoort Cooreman goed. We proefden bijvoorbeeld een fruitige ‘Roussanne 2000’ van Domaine de Montmarin, een witte Vin du Pays des Côtes de Thongue voor 6,20 euro de fles. Ter gelegenheid van een feestelijk diner, waarbij het iets duurder mag zijn, is er de prachtige ‘Chevalier de Lascombes 2001’, de tweede wijn van het gereputeerde Château Lascombes in Margaux. Zijn prijs van 16,50 euro helemaal waard.

Grootvader

De geschiedenis van Cooreman gaat terug tot de grootvader van Philip die in 1937 in Dendermonde wijn per vat begon in te kopen, om die vervolgens zelf te bottelen en per fles te verkopen in zijn wijnhandel. Een van zijn zonen nam dat bedrijf over. Zoon Ludwig koos daarom noodgedwongen voor de wijnmakelaardij, d.w.z. het direct met elkaar in contact brengen van de wijnproducent en restauranthouders. Na verloop van tijd zette hij met zijn zoon een gewone wijnhandel op, die uitgroeide tot de huidige groothandelszaak. **GVS**

Wijnhandel Cooreman, Vanden Eedestraat 30, 1702 Dilbeek (Groot-Bijgaarden), tel. 02-466 72 17. Inschrijven voor wijnproefwedstrijd op website www.taste2win.org

Een boek over mensen in de penarie

Negentig jaar geleden brak ook in ons land de Eerste Wereldoorlog uit. Naar aanleiding daarvan publiceert Piet Van San een lees- en kijkboek met meer dan 70 authentieke foto's en vol verrassende anekdotes over de periode 1914-1919 in Overijse.

'Het boek gaat niet over gevechten, bommen en granaten', steekt Van San van wal. 'Het is een boek geworden over mensen en hun verhalen.' 'Overijse in de Grote Oorlog' is chronologisch, per oorlogsjaar, gestructureerd. Maar toch is het meer dan een kapstok waaraan de geschiedenis stukje bij beetje is opgehangen. De lezer stapt in het verhaal vanaf de inval van de Duitsers in augustus 1914 en volgt op de voet hoe de situatie gaandeweg verergert voor de bewoners van de streek. 'Vanaf 1916 was de toestand ronduit rampzalig. De hele oogst werd aangeslagen. Met het geweer op de borst plunderden de soldaten de hele streek in en om Overijse. Er bleef niets meer over', vertelt de auteur.

Burgemeester Dieudonné

Een spilfiguur in het boek is de nu zo goed als vergeten burgemeester Louis Dieudonné. 'Het was verrassend om te ontdekken wat die man in de oorlogsperiode voor ons dorp heeft gedaan', vertelt Piet Van San. De Duitsers trokken Overijse binnen tijdens een wekelijkse donderdagmarkt. Ze waren op dat moment flink aangeschoten en na enkele uren vonden ze het een leuk idee om hier en daar brandjes te stichten. In die hele heisa werd een schot gelost dat een Duits soldaat in de schouder trof. De Duitsers dachten meteen dat het een actie van de weerstand was en wilden onmiddellijk het héle dorp platbranden. 'Maar Dieudonné, die tevens arts was, verwijderde het projectiel en toen bleek al gauw dat het om een Duitse kogel ging. Het was dus een

De lezer stapt in het verhaal vanaf de inval van de Duitsers in 1914 en volgt op de voet hoe de situatie gaandeweg verergert

Duits soldaat die in zijn dronkenschap de trekker had overgehaald.' Zodra dat bekend was, kalmeerden de gemeedren. Eén huis was in vlammen opgegaan, maar de rest is overeind gebleven dank zij het koelbloedige optreden van de burgemeester.

Brieven van frontsoldaten

'Het goed gedocumenteerde gemeentearchief van Overijse bevat een schat aan zulke verhalen. Daarvan heb ik er een heel aantal opgenomen in mijn boek', vertelt de auteur. Nieuwe getuigenissen van mensen die het allemaal zelf hebben meegemaakt, heeft Van San helaas niet meer kunnen registreren. Daarvoor is het al te lang geleden. Maar de Grote Oorlog leeft nog voort in het geheugen van heel wat Overijssense families. 'Ik heb met ongeveer 140 mensen gepraat die zich de verhalen van hun ouders en grootouders nog precies herinneren.' Ook een belangrijke bron waren de talrijke familiearchieven die Van San heeft kun-

nen raadplegen. 'Foto's, documenten, paspoorten, kunstig geborduurde meelzakken, medailles, diploma's, briefwisseling van de soldaten - het is allemaal bewaard.' Zo kan de lezer de correspondentie van de frontsoldaten jaar per jaar volgen. Het zijn net zulke details die van het geschiedenisboek een spannend leesverhaal maken.

Mannen met rokjes

'Een heel plezierige anekdote is die van een tienjarig meisje die een briefje schreef naar haar broer aan het front', vertelt Van San geamuseerd. De brief dateert van vlak na de wapenstilstand, toen de grote terugtocht net begonnen was. 'Op een bepaald moment strandde er een aantal Schotse soldaten in Overijse en het meisje schreef vol verwondering over die vreemde mannen in rokjes die door het dorp liepen. Zoiets had ze nog nooit gezien.'

Ines Minten

'Overijse in de Grote Oorlog 1914-1918' verschijnt bij uitgeverij Pandora. Voor inwoners van Overijse kost het boek 25 euro, buiten de gemeente betaal je 30 euro, inclusief verzendingskosten. Meer info krijg je bij Piet Van San op tel. 02-688 07 56 (na 19.00 uur) of via e-mail piet.vansan@sd.be. Van 5 tot 27 maart is in CC Den Blank in Overijse een tentoonstelling te zien over het boek 'Overijse in de Grote Oorlog 1914-1918'.

A book about people in deadly trouble

Ninety years ago the First World War broke out in our country. With reference to this Piet Van San is publishing an illustrated book containing more than 70 authentic photographs and filled with surprising anecdotes about the period from 1914-1919 in Overijse. The reader enters the story at the start of the German invasion in August 1914 and follows on the heels of how the situation gradually worsened for the area's inhabitants. 'From 1916 onwards the situation was frankly disastrous. With their guns to their chests the soldiers plundered the entire area in and around Overijse. Nothing survived', relates Van San.

RANDMAN!

HET SLAGPINNETJE

Zweedse liefde in België

FOTO: PASCAL VIGNERON

Op een katholieke school was de protestantse Zweedse niet welkom en dus werd het noodgedwongen een privé-school. Later, bij haar huwelijk, kreeg Britt Assmundson te horen dat haar protestantse familieleden niet als getuigen mochten fungeren in een katholieke kerk. Toen ze twee jaar was, verhuisden haar ouders naar België. Zij is nu 62 jaar en heeft het hier met haar Belgische man en vier kinderen altijd naar haar zin gehad.

‘In mijn ogen zijn er geen echt grote verschillen tussen Zweden en Belgen’, zegt Britt Assmundson. Alleen dat wij van thuis uit protestant zijn, maakte het leven als kind er niet altijd even gemakkelijk op in jullie overwegend katholieke land.’

Britt haar schoolkeuze werd hierdoor bepaald. Ook toen ze de man ontmoette waarmee ze later zou trouwen, dreigde haar godsdienst even problemen op te leveren. ‘Mijn man komt uit een heel katholiek nest en hij moest wel even slikken toen ik hem vertelde dat ik protestantse ben. Maar toen we elkaar wat beter leerden kennen, bleek dat al gauw geen enkel beletsel te zijn.’

Het huwelijksfeest zorgde wel voor

de nodige perikelen. ‘Uiteraard kwam mijn familie voor die gelegenheid uit Zweden naar België, maar zij mochten van de priester niet als mijn getuigen optreden in een katholieke kerk. Ondanks die enggeestigheid pronkt er in mijn verzameling minihuisjes een katholieke en geen protestantse kerk, want katholieke kerken zijn veel decoratiever’, zegt de Zweedse met een geamuseerde grijns.

Je aanpassen is méér genieten

Vader Assmundson kwam destijds naar België voor zijn werk bij een Zweedse onderneming. Britts moeder was naar hier komen afzakken om Frans te leren. Beide Zweden liepen elkaar in Brussel tegen het lijf en trouwden, waarna ze nog even in Göteborg bleven wonen.

‘Ik was twee jaar toen we definitief naar België verhuisden. We gingen weliswaar elke vakantie terug naar Zweden, maar mijn ouders waren ook graag in België en deden er alles aan om zich hier aan te passen. Dat aanpassingsvermogen heb ik van hun meegekregen en daar ben ik bijzonder blij om want het verruimt je horizon waardoor er zoveel meer te genieten valt.’

Britt vindt het tegen die achtergrond maar normaal dat ze vijf talen spreekt. ‘Tja, met Zweeds ben je in België tenslotte niet veel! Ik ging naar school in de Franse Ecole Hamaide in Brussel. Daar leerde ik Nederlands, hoewel dat geen verplicht vak was. Mijn ouders stonden er evenwel op dat ik Nederlands zou leren. Ik heb dat nooit als een opgave beschouwd, te meer omdat jullie taal nauw verwant is met het Zweeds. Veel mensen denken dat ze met Nederlands in Brussel niet veel kunnen beginnen en vinden het daarom niet nodig die taal te leren. In

Britt Assmundson

mijn ogen is dat maar een slap argument; volgens mij is het veeleer een kwestie van gewoon niet willen en een vorm van intellectuele luiheid.’

Belgische frietjes

‘Mijn man is een Franstalige Belg, dus stuurden we de kinderen naar de Franstalige gemeenteschool van Kraainem, waar we ondertussen 35 jaar wonen. Ik vond wel dat ze snel Nederlands moesten leren, dus volgden ze in die taal turnles en tennis. Zweeds

‘Als we op familiebezoek gaan in Göteborg denken ze ons een plezier te doen met frietjes die in de oven zijn gebakken’

heb ik hun niet geleerd, want daar hebben ze hier niet veel aan. Ik heb ze wel vertrouwd gemaakt met een aantal Zweedse gebruiken en ik bak regelmatig van die grote taarten waarmee mijn moeder me verwende. Voor de rest vinden we het Belgische eten veel lekkerder dan het Zweedse. Als we op familiebezoek zijn in Göteborg denken ze ons een plezier te doen met frietjes, maar die zijn dan gebakken in de oven. Daar bedank ik voor. Geef mij maar de échte Belgische!’

An Van hamme

Amour suédois en Belgique

Alors que Britt Assmundson était âgée de deux ans, ses parents ont déménagé de Suède en Belgique. Aujourd'hui âgée de 62 ans, Britt s'est toujours plu ici avec son époux belge et leurs quatre enfants. ‘Mes parents tenaient à ce que j'apprenne le néerlandais, ce que je n'ai jamais considéré comme une épreuve. Beaucoup pensent que le néerlandais ne les mènera pas très loin à Bruxelles et estiment donc inutile d'apprendre cette langue. Ce n'est à mes yeux qu'un argument lâche; pour moi, c'est plutôt une question de ne tout simplement pas le vouloir et une forme de paresse intellectuelle.’